

Foto: Coupuresluiting Laag-Keppel 2025, fotograaf K. Brokotte

Integrale Veiligheidsrapportage 2025

Primaire en Regionale waterkeringen

Waterschap Rijn en IJssel

V2.1 19-05-2026

Definitief

INHOUD

Bestuurlijke samenvatting	3
1 Inleiding	6
1.1 Doelstelling.....	6
1.2 Leeswijzer	6
2 Beheer op maat	7
2.1 Algemeen.....	7
2.2 Voortgang Beheer op Maat – Zorgplicht	7
3 Inzicht in sterkte waterkeringen	10
3.1 Algemeen.....	10
3.2 Beoordeling primaire waterkeringen	10
3.3 Toetsing regionale waterkeringen.....	12
4 Versterking Waterkeringen	14
4.1 Algemeen.....	14
4.2 Primaire waterkeringen.....	14
4.3 Regionale waterkeringen.....	15
5 Aangrenzend areaal	16
5.1 Algemeen.....	16
5.2 Beheersing van de risico's	16
5.3 Duitse waterkeringen	17
6 Crisisorganisatie / Dijkbewaking	18
6.1 Algemeen.....	18
6.2 Effectieve crisisorganisatie	18
6.3 Crisiszorg primaire waterkeringen	19
6.4 Proefsluitingen coupures primaire waterkeringen.....	19
6.5 Proefsluitingen coupures regionale waterkeringen	20
6.6 Overstromingsinformatie	20
Bijlage 1 Factsheets Zorgplicht Waterkeringen 2025	21

Bestuurlijke samenvatting

Overall beeld

Waterschap Rijn en IJssel is in 2025 in control op waterveiligheid. We werken continu om onze keringen aan te normen te laten voldoen. Waar dit nog niet het geval is zijn de risico's beheerst door gericht beheer, programmatische versterking en een robuuste crisisorganisatie.

Operationeel zijn er flinke stappen gemaakt bij het tijdig afhandelen van de schademeldingen. De grasmat van de dijk is in 2025 zeer goed. Momenteel liggen de grootste aandachtspunten bij kennisborging, het op orde houden van het verordeningskwartet en beheersing van dierlijke graverij. Daarnaast heeft de organisatieontwikkeling gezorgd dat we anders met elkaar zijn gaan samenwerken. Een aantal taken en verantwoordelijkheden zijn hierbij beter belegd. De komende periode wordt er verder uitwerking gegeven aan de vernieuwing van de procesinrichting rondom de zorgplicht en de onderlinge samenwerking tussen de nieuw gevormde teams in deze processen.

Beheer op Maat (Zorgplicht)

De afgelopen jaren hebben we moeite gehad om alle schademeldingen aan de dijken tijdig af te handelen. De waterveiligheid was nooit in geding (urgente schades werden altijd tijdig hersteld). In 2025 is hier veel aandacht aan besteed. Het schadeherstel is naar tevredenheid uitgevoerd, er is maar 1 schade buiten de termijn hersteld.

Er zijn nog wel 3 aandachtspunten te benoemen in 2025;

- *Periodiek evalueren van kennismanagement*
Iedereen die bijdraagt aan de zorgplicht moet de juiste en voldoende kennis hebben. Het periodiek toetsen, vastleggen en evalueren kan nog verder worden verbeterd.
- *Onderhoudsgegevens kunstwerken*
Nieuw opgeleverde kunstwerken moeten handmatig worden ingevoerd in het onderhoudsmanagementsysteem. Dit is foutgevoelig en verdient aandacht (automatisering).
- *Verordeningskwartet*
Het Waterschap dient over een actueel verordeningskwartet (Waterschapsverordening, legger, beleidsregels en algemene regels) te beschikken. Het proces verloopt wat stroef en verdient aandacht.

Opvallend

Jaarlijks wordt de grasmat op onze dijken door een onafhankelijk expert bekeken. 2025 heeft de best beoordeelde grasmat tot dusver opgeleverd. Het geplande onderhoud aan onze waterkerende kunstwerken is beter uitgevoerd; de realisatiegraad is 94%.

Het naleefgedrag van de verleende vergunningen is relatief laag namelijk 46%. Dit komt doordat dijkinspecteurs in het veld meer overtredingen hebben geconstateerd en deze actief hebben doorgezet naar toezicht. Hierdoor is het aantal geregistreerde overtredingen relatief hoog. Daarnaast is extra gecontroleerd om de terrassen op de Rijnkade in Arnhem te legaliseren. Door onder andere het versturen van meer waarschuwingsbrieven en vooraankondigingen van een last onder dwangsom.

Inzicht in sterkte

Primaire waterkering

De eerste landelijke beoordeling (LBO1) is in 2023 afgerond en met gebiedspartners gedeeld. We hebben ingeschat hoeveel kilometer waterkering we naar verwachting moeten versterken voor 2050. We verwachten dat we van de 75 kilometer afgekeurde kering circa 55 kilometer moeten versterken.

In 2034 moet de volgende beoordelingsronde (LBO2) af zijn. Met de LBO2 willen we naast een geactualiseerd veiligheidsbeeld, toewerken naar 'continu inzicht' van onze keringen. In 2025 is een start gemaakt met het plan van aanpak. De volgende stap is de daadwerkelijke uitrol van de werkzaamheden. Daarnaast kijken we vanuit digitale transformatie hoe digitalisering ons kan helpen in het verbeteren van het analyseren van data en het omzetten naar sturingsinformatie voor beheer, onderhoud en crisisbeheersing.

Regionale waterkering

In 2024 constateerde we dat 2,3 km regionale kering moeten versterken, hiervan is ongeveer 0,5 km inmiddels versterkt. Momenteel voeren we een verkenning uit of een watersysteemmaatregel doelmatiger is dan het (restand) versterken keringen van het kanaal van Hackfort. Daarnaast gaan we om het zeer beperkte hoogtetekort van het Afleidingskanaal van de Berkel oplossen door het plegen van groot onderhoud i.v.m. doelmatigheid.

Versterking van de waterkeringen

Primaire waterkering

In 2025 hebben we voortvarend gewerkt aan een viertal dijkversterkingsprojecten:

- Rijnkade Arnhem is afgerond, de dijk weer voldoet aan de norm. De kadeconstructie is vervangen waarbij de waterveiligheid ruimtelijke kwaliteit zijn gecombineerd. Het project is emissieloos uitgevoerd.
- Bij Pannerden - Westervoort is de planuitwerkingsfase gestart en wordt toegewerkt naar het projectbesluit.
- Bij Den Elterweg – Zutphen is het voorkeursalternatief begin 2025 vastgesteld en gestart met de planuitwerkingsfase.
- Bij Tolkamer – Pannerden is de voorbereiding van de verkenningsfase gestart met het opstellen van het plan van aanpak. Daarnaast is de subsidieaanvraag in voorbereiding.

Regionale waterkering

- Bij Vierakker (Hackfort) is de dijkversterking afgerond. Voor deze versnelde versterking is gekozen omdat er een meekoppelkans ontstond. We hebben nauw samengewerkt met de mede initiatiefnemer om een dijk aan te leggen die goed in de omgeving past en we beter kunnen beheren.

Aangrenzend areaal

Waterveiligheid in ons gebied wordt niet alleen bepaald door onze eigen waterkeringen. We kijken daarom breder en werken samen met Rijk, Provincie, gemeenten en Duitse partners in Nordrhein Westfalen. Op die manier kunnen we de veiligheid zo goed mogelijk waarborgen. In 2025 hebben we de samenwerking met onze gebiedspartners doorgezet. Zo zijn we goed aangehaakt bij het doortrekken van de A15. We werken samen met het ingenieursbureau wat voor Rijkswaterstaat (RWS) de Kader Richtlijn Water (KRW) maatregelen voor de IJsselwaterwaarden uitwerkt. Daarnaast zijn we nauw betrokken bij het Rijksprogramma Ruimte voor de Rivier 2.0.

We onderhouden een nauwe band met het Duitse Deichverband Bislich Landesgrenze. Samen met het Duitse waterschap beschermen we dijkkring 48. Deze dijkkring loopt vanaf Bislich in Duitsland via Lobith, Westervoort en Doesburg tot aan Doetinchem. 14,5 km van het Duitse gedeelte van dijkkring 48 moet nog versterkt worden.

Crisisorganisatie

Extreme waterstanden komen niet vaak voor, maar we moeten wel goed voorbereid op dit soort situaties. We gaan hierbij uit van waterstand ruim hoger dan in 1995.

Uitvoering van het opleidingsplan verloopt conform afspraken. We hebben extra aandacht voor het verhogen van de deelname aan de DBO-activiteiten. In april 2025 is de oefening Magdalena geweest. Alle dijkposten zijn beoefend. Tevens zijn in 2025 alle coupures in de primaire keringen proefgesloten zonder noemenswaardige problemen.

1 Inleiding

1.1 Doelstelling

De Integrale veiligheidsrapportage (IVR) van Waterschap Rijn en IJssel geeft een integraal veiligheidsbeeld. Dit beeld bestaat uit de staat waarin de waterkeringen zich bevinden en de staat van de organisatie. De IVR laat zien hoe het waterschap de waterveiligheid borgt. Dit beeld is gemaakt voor onze inwoners en andere overheden. Dit rapport is vastgesteld door het bestuur. We sturen dit aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de provincie Gelderland. De veiligheidsrapportages van de waterschappen zijn openbaar.

We beschrijven de waterveiligheid aan de hand van een aantal thema's, dit zijn;

- Beheer op maat
- Inzicht in sterkte waterkeringen
- Versterking waterkeringen
- Aangrenzend Areaal
- Crisisorganisatie (dijkbewaking)

Deze indeling sluit aan op het Waterbeheerprogramma (WBP).

1.2 Leeswijzer

De integrale veiligheidsrapportage bestaat uit:

- een bestuurlijke samenvatting
- het hoofddocument
- de bijlagen (factsheets Zorgplicht).

De bestuurlijke samenvatting geeft de kernboodschap van deze integrale veiligheidsrapportage op basis van het hoofddocument (dit rapport). In het hoofddocument is de hoofdstukindeling als volgt:

2. Beheer op maat: Toelichting op de staat van de organisatie en uitvoering van de Zorgplicht, de onderhoudsstaat van de waterkering en bijzonderheden in 2025.
3. Inzicht in sterkte van de waterkeringen: De resultaten van de periodieke veiligheidsbeoordeling (primaire keringen) en toetsing (regionale keringen).
4. Versterking waterkeringen: Toelichting op projecten in voorbereiding en uitvoering om onze keringen aan de normen te laten voldoen.
5. Aangrenzend areaal: Toelichting op de wijze waarop waterschap Rijn en IJssel afstemt met aangrenzende beheerders en overheden.
6. Crisisorganisatie: Toelichting op de calamiteiten- en dijkbewakingsorganisatie en de veiligheidsmaatregelen voor dijken die niet aan de norm voldoen.

In bijlage 1 zijn de factsheets Zorgplicht opgenomen. Voor ieder zorgplichtproces is een factsheet gemaakt. Daarin staan de eisen uit het landelijke kader Zorgplicht (inrichting) en de landelijke basiseisen Zorgplicht (uitvoering). En er staat hoe waterschap Rijn en IJssel aan die eisen voldoet. We melden hier ook eventuele bijzonderheden.

2 Beheer op maat

2.1 Algemeen

De waterkeringbeheerder heeft de wettelijke taak dat de waterkeringen aan de veiligheidseisen voldoen en preventief beheer en onderhoud uit te voeren. De Zorgplicht verplicht de waterkeringbeheerder ook om eventuele overstromingsrisico's in de beheerfase zo goed mogelijk te beheersen. Het waterschap vult zelf in hoe de uitvoering wordt georganiseerd.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is verantwoordelijk voor het toezicht op de primaire waterkeringen. Namens de minister voert de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) deze toezichtstaak uit. Het toezicht op onze regionale waterkeringen vindt plaats door de provincie Gelderland.

Er is een landelijk 'kader Zorgplicht' voor primaire waterkeringen opgesteld. Dit helpt om de inrichting en uitvoering van de Zorgplicht te beoordelen. De waterschappen hebben zelf per zorgplichtproces 'basiseisen uitvoering Zorgplicht primaire waterkeringen' opgesteld. De ILT gebruikt beiden (kader en basiseisen) om de waterschappen objectief te kunnen beoordelen.

Het kader Zorgplicht en de basiseisen worden door Waterschap Rijn en IJssel op dit moment ook gebruikt voor de regionale waterkeringen. Met de Provincie Gelderland is afgesproken dat de IVR ook inzicht geeft in de staat van onze regionale keringen. Hiermee geldt er één integrale rapportage, voor zowel primaire- en regionale keringen.

2.2 Voortgang Beheer op Maat – Zorgplicht

De afgelopen jaren is middels de IVR aangetoond dat het Waterschap 'in controle' is als het op de zorgplicht aankomt. Er waren jaarlijks enkele aandachtspunten, maar de waterveiligheid is nooit in het geding gekomen. Ook in 2025 zijn we 'in controle'. De afzonderlijke eisen, voortkomend uit de zorgplicht, worden uitgebreid behandeld in de factsheets (bijlage 1). Hieronder worden ontwikkelingen en eventuele aandachtspunten binnen de zorgplicht kort beschreven.

De afgelopen jaren constateerden we dat het afhandelen van schademeldingen niet altijd tijdig werd uitgevoerd. In 2025 hebben we hier veel aandacht voor gehad. Daardoor kunnen we vaststellen dat het groene onderhoud aan onze dijken naar tevredenheid is uitgevoerd.

Er zijn 150 meldingen geoperationaliseerd welke hebben geleid tot (kleine) aanvullende onderhoudsopdrachten. Op basis van gestelde criteria is 1 van deze 150 opdrachten 'te laat' in uitvoering genomen dan wel uitgevoerd. Dit betrof een melding met een zeer klein waterveiligheidsrisico waarvan de uitvoer bij derden lag. Met de partij is overleg gaande om de opdracht alsnog zo spoedig mogelijk ten uitvoer te brengen. We kunnen dus concluderen dat we er op dit vlak in 2025 flinke stappen zijn gezet en aanzienlijk beter scoren dan de afgelopen jaren.

In 2025 zijn er een drietal aandachtspunten te benoemen. Geen van dezen hebben de waterveiligheid in het geding gebracht;

- *Periodiek evalueren van kennismanagement*
Iedereen die bijdraagt aan de zorgplicht wordt verondersteld voldoende kennis te hebben om zijn/haar taak uit te kunnen voeren. Hiervoor zijn opleidingstabellen en – schema's voorhanden. Evaluatie, of deze ook plaatsvinden, wordt niet overal gedaan.
- *Onderhoudsgegevens kunstwerken*
Van bestaande kunstwerken zijn alle relevante onderhoudsgegevens actueel en inzichtelijk. Nieuw opgeleverde kunstwerken, vanuit bijvoorbeeld projecten, moeten handmatig worden ingevoerd in het onderhoudsmanagementsysteem. Dit is foutgevoelig en verdient aandacht, idealiter wordt dit geautomatiseerd.
- *Verordeningskwartet*
Het waterschap moet over een actueel verordeningskwartet (Waterschapsverordering, legger, beleidsregels en algemene regels) beschikken. Dit uitgangspunt verdient aandacht aangezien de update van de Waterschapsverordering stroef verloopt. Intern is hiervoor een proces opgestart.

Thema-inspectie gras

Een belangrijk onderdeel van ons werk is in beeld brengen en actueel bijhouden hoe onze waterkeringen er fysiek bijliggen. Daarom voeren we naast reguliere inspecties ook specifieke thema-inspecties uit. Volgens planning is daarom in 2025 de thema-inspectie gras uitgevoerd:

Elk jaar wordt een derde van het areaal geïnspecteerd door een onafhankelijke expert. In 2025 zijn de normtrajecten 47-1, 50-1, 50-2 en 51-1 bezocht. Onze wens is om in 90% van het areaal een gesloten grasmat te hebben. In 2025 is geconcludeerd dat ruim 98% van ons areaal een gesloten grasmat kent. Hiermee voldoen we ruimschoots aan onze wens. Ter vergelijking in 2018 was 86% gesloten. Daarnaast willen we de grasmat in ons areaal die beoordeeld kan worden als 'fragmentarisch' of 'open' zoveel mogelijk terugdringen. De conclusie voor 2025 is dat er momenteel nog maar een krappe 2% als 'open' wordt beoordeeld en 0% als 'fragmentarisch'. Ter vergelijking in 2018 was nog bijna 13% 'open' en 1% 'fragmentarisch'.

De verbetering van de kwaliteit van de graszode is het resultaat van dynamisch maaibeeld in combinatie met gunstige weersomstandigheden. Het najaar van 2024 was mild met relatief veel neerslag waardoor de vegetatie ook na de maaibeurt in september flink heeft kunnen aantrekken. De winter van 2024-2025 was eveneens mild met slechts korte periodes met vorst. Hierdoor heeft de gesloten vegetatie zich vanuit de zomer en het najaar ook in de winterperiode goed kunnen handhaven. Vooral de grassen hebben geprofiteerd van de gunstige weersomstandigheden en de milde winter. Hierdoor is de graszode goed gesloten gebleven. Als gevolg hiervan kwam de grasgroei vroeg op gang in het voorjaar van 2025 en was het aandeel grassen ten opzichte van de kruiden aan de hoge kant. Voor een nadere beschouwing zie factsheet 8b in bijlage 1.

Vergunningverlening

In 2025 zijn er 228 vergunningen verleend op of nabij onze waterkeringen (primair en regionaal). Dit zijn minder aanvragen dan in 2024. Maar in lijn met de jaren ervoor. Wat opvalt is het naleefgedrag wat is afgenomen van 71% (2024) naar 46% (2025). Er zijn veel controles geweest. Dit komt doordat dijkspecteurs in het veld meer overtredingen hebben geconstateerd en deze actief hebben doorgezet naar toezicht. Hierdoor is het aantal geregistreerde overtredingen relatief hoog. Daarnaast is extra gecontroleerd om de terrassen op de Rijnkade in Arnhem te legaliseren. Door onder andere het versturen van meer waarschuwingsbrieven en vooraankondigingen van een last onder dwangsom. Zie hiervoor ook factsheet 10 in bijlage 1.

Beheer- en onderhoud waterkerende kunstwerken

Sinds 2023 werken we volledig met het onderhoudsmanagementsysteem HXGN-EAM. Hierin zijn alle waterkerende kunstwerken opgenomen. Dit systeem genereert werkorders, waardoor inspecties en onderhoud risico-gestuurd en navolgbaar worden uitgevoerd. Ook wordt 'volgwerk' hierin vastgelegd.

Van het geplande onderhoud aan onze waterkerende kunstwerken is in 2025 **94%** gerealiseerd. Onze wens om een realisatiegraad van 90% te halen is daarmee geslaagd.

Rekenen we ook de kunstwerken van derden mee dan zakt de realisatiegraad naar 88%. Het blijft aandacht verdienen om derden partijen te blijven wijzen op nut en noodzaak van goed beheer en onderhoud. Zie ook factsheet 8a in bijlage 1.

Bevers & dassen

Graverij van dieren blijft een aandachtspunt. Landelijk wordt gezocht naar een goede aanpak. De waterschappen om ons heen hebben bij hoogwater al veel graverij, bij ons valt het (vooralsnog) mee. Als waterschap hebben we het 'BeverDasKompas' opgesteld. Hiermee geven we handelingsperspectief als we graverij aantreffen. Dit sluit aan op de landelijke beleidslijnen. Daarnaast worden nieuwe inspectiemethoden gehanteerd voor het opsporen van graverij.

Digitale transformatie

In 2025 hebben we vanuit de 'digitale transformatie' onderzocht hoe digitalisering ons kan helpen in het verbeteren van het analyseren van data en het omzetten naar sturingsinformatie voor beheer, onderhoud en crisisbeheersing. Beschikbare data is slim geanalyseerd en ingezet om ons werk makkelijker te maken en beter te kunnen sturen.

Organisatieontwikkeling

2025 heeft in het teken gestaan van een nieuwe organisatiestructuur. Ons dagelijkse werk is niet anders geworden. Een aantal taken en verantwoordelijkheden zijn beter belegd. De nieuwe indeling heeft gezorgd voor een overgangperiode waarbij veel personen binnen de zorgplicht in andere teams of basistaken terecht zijn gekomen. Dit heeft niet voor problemen gezorgd, maar we moeten zorgen dat mensen elkaar blijven vinden en goed samenwerken.

Door deze verandering zijn veel procedures aan verandering onderhevig, niet qua processen maar wel qua tekstuele veranderingen. De komende periode wordt er verder uitwerking gegeven aan de vernieuwing van de procesinrichting. Eveneens wordt er extra aandacht besteed aan de onderlinge samenwerking tussen de nieuwe gevormde teams in deze processen.

3 Inzicht in sterkte waterkeringen

3.1 Algemeen

Waterkeringen moeten voldoen aan wettelijk normen. Voor primaire waterkeringen is de norm vastgelegd in de Omgevingswet. Voor regionale waterkeringen is de norm door de Provincie Gelderland in de Waterschapsverordening vastgelegd. De norm waaraan een waterkering moet voldoen is risico gestuurd en kan dus variëren. Zowel primaire als regionale waterkeringen worden periodiek gekeurd. Bij primaire waterkeringen wordt dit 'beoordeling' genoemd. Bij regionale waterkeringen heet dit 'toetsing'. De resultaten van de beoordeling en toetsing worden respectievelijk gerapporteerd aan de ILT en de Provincie Gelderland.

De beoordeling en de toetsing leveren voor de zorgplicht essentiële inzichten op over de sterkte van de waterkeringen, de tekortkomingen, aandachtspunten, en welke 'te treffen voorzieningen' (TTV) het waterschap kan en moet nemen. De te treffen voorzieningen zijn hoofdzakelijk in te delen in beheer op maat, versterking en crisisbeheersing. De maatregelen binnen het dagelijks beheer bestaan voornamelijk uit het verbeteren van grasbekleding die niet aan de minimale eis voldoet.

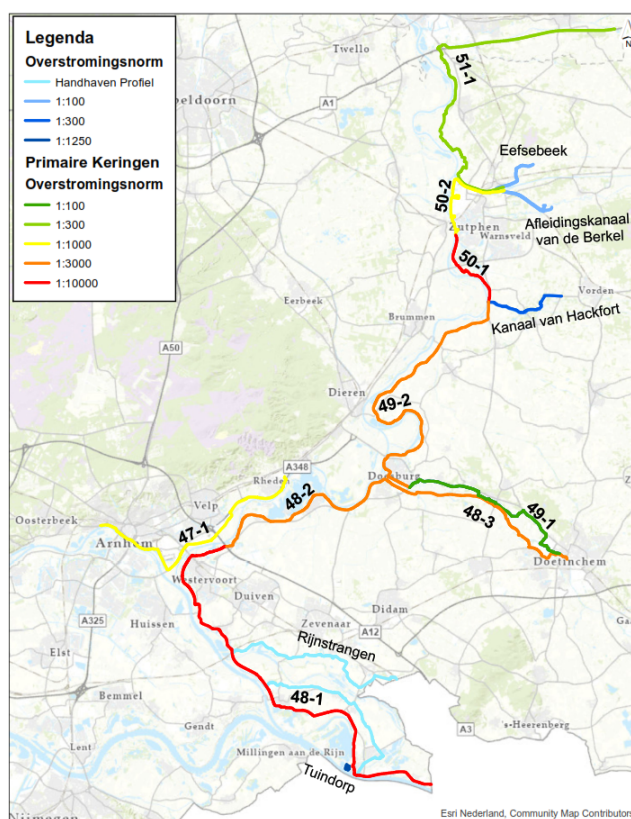
Maatregelen die leiden tot de aanpassing van de dijk worden genomen binnen de dijkverbetering. Tijdelijke maatregelen, die binnen calamiteitenzorg kunnen worden genomen tot een dijk is versterkt, worden uitgewerkt in aanvalsplannen - zie hoofdstuk 6.

3.2 Beoordeling primaire waterkeringen

Eerste Beoordeling primaire keringen

In de periode 2017 – 2023 hebben we de eerste beoordeling (LBO1) van onze primaire keringen uitgevoerd. In de eerste beoordeling was de ambitie om een eerste landelijk veiligheidsbeeld op basis van de nieuwe normering uit 2017 op te stellen.

De eerste beoordeling heeft opgeleverd dat ongeveer de helft van ons areaal aan waterkeringen niet aan de norm voldoet. We hebben circa 75 kilometer van het totaal (138 kilometer) in meer of mindere mate afgekeurd. Daarnaast voldoen 8 waterkerende kunstwerken (zoals gemalen, duikers en aflat werken) niet aan de normen. In 2024 is op bovenop de uitkomst van LBO1 een expert judgement uitgevoerd om alle laatste kennis, inzichten en ontwikkelingen mee te nemen. Op basis daarvan verwachten we dat we 55 kilometer van de 75 kilometer afgekeurde kering moeten versterken tot aan 2050.

Figuur 1: Waterkeringtrajecten WRIJ

De opgave tot verbetering werken we de komende jaren programmatisch weg. Voor de waterkeringen voeren we hiervoor dijkversterkingsprojecten uit. De opgave aan de waterkerende kunstwerken nemen we mee in het project 'Groot onderhoud' dat we momenteel uitvoeren.

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de normtrajecten in de volgorde van beoordeling die zijn vastgesteld door het college. Hierin is te zien dat de beoordeelde trajecten allen een oordeel C of D hebben gekregen. Dit betekent dat alle normtrajecten, in ieder geval gedeeltelijk, moeten worden versterkt.

Bestuurlijke vaststelling resultaten	Normtraject	Naam	Langte (km)	Traject-oordeel (A+/A/B/C/D)	Afgekeurd binnen normtraject (%)
2019	48-1	Spijk – Westervoort	27,0	D	98%
2020	50-1	Kanaal van Hackfort-Zutphen centrum	5,3	D	65%
2020	49-2	Doesburg-Kanaal van Hackfort	20,8	D	50%
2021	48-2	Westervoort-Doesburg	12,7	D	60%
2021	48-3	Doesburg-Doetinchem (Oude IJssel zuidzijde)	13,2	D	50%
2022	47-1	Arnhem-Rheden	15,4	C	30%
2022	50-2	Zutphen centrum-Sluis Eefde	7,7	C	25%
2022	51-1	Sluis Eefde-Deventer	23,7	C (voorlopig oordeel)	25%
2022	49-1	Doetinchem-Doesburg (Oude IJssel noordzijde)	12,2	C (voorlopig oordeel)	10%
		Totaal	138		50%

Tabel 1: Planning en resultaten eerste beoordeling primaire waterkeringen

Tweede beoordeling primaire keringen

De tweede landelijke beoordelingsronde (LBO2) is formeel gestart in 2023, en loopt tot en met 2034. In het landelijk draiboek voor de beoordeling zijn met alle stakeholders afspraken gemaakt over de organisatie en het proces van de tweede beoordelingsronde. Een belangrijk uitgangspunt is de ambitie voor LBO2. Deze is als volgt:

“In 2035 heeft elke beheerder continu inzicht in de veiligheid van de dijktrajecten in zijn beheer. De periodieke beoordeling is integraal onderdeel van de zorgplichtactiviteiten van de beheerder in het licht van de monitoring van de omgevingswaarden. In 2035 kent de beheerder zijn veiligheidsopgave en heeft maatregelen genomen om in 2050 aan de norm te voldoen.

Het tweede landelijk veiligheidsbeeld is een actueel beeld gebaseerd op overstromings- en faalkansanalyses waarbij het gedrag van de waterkering centraal staat.”

We zijn op dit moment het plan van aanpak voor LBO2 aan het afronden. In 2026 starten we daadwerkelijk met de eerste werkzaamheden, zoals het benaderen van de markt, het uitvoeren van nadere onderzoeken en het klaarzetten van gegevens. De regeling schijft voor dat we uiterlijk eind 2028 de voorlopige oordelen hebben omgezet in een definitief oordeel. Daarnaast moet uiterlijk 12

jaar na een bestuurlijk vastgesteld oordeel van een traject een nieuwe beoordeling zijn uitgevoerd. Op dit moment voorzien we de volgende globale planning van de tweede beoordelingsronde (LBO2):

Traject	Jaar bestuurlijke rapportage LBO1	Planning jaar bestuurlijke rapportage LBO2
51-1	2022 (VO)	2028
49-1	2022 (VO)	2028
48-1	2019 (DO)	2031
49-2	2020 (DO)	2032
50-1	2020 (DO)	2032
48-2	2021 (DO)	2033
48-3	2021 (DO)	2033
47-1	2022 (DO)	2034
50-2	2022 (DO)	2034

Tabel 2: Planning LBO2

3.3 Toetsing regionale waterkeringen

In de periode 2022-2024 is de tweede toetsing door ons uitgevoerd. Hiermee is voldaan aan de afspraken in het uitvoeringsprogramma regionale keringen van Waterschap Rijn en IJssel (2018). Op 19 november 2024 is de rapportage vastgelegd door het bestuur van het waterschap. De resultaten van de tweede toetsing zijn opgenomen in tabel 3.

De voornaamste tekorten zijn een traject bij Kanaal van Hackfort, een klein traject bij het Afleidingskanaal van de Berkel en kleine tekortkomingen aan kunstwerken. Voor een deel van het Kanaal van Hackfort gaan we nader onderzoek doen. Mogelijk keuren we dat deel dan alsnog goed. Meer details staan in het toetsingsrapport dat eind 2024 is vastgesteld door het bestuur.

Toetsing regionale waterkeringen, 2 ^e toetsing 2024						
Bestuurlijk vastgesteld	Traject	Norm waarop is getoetst	Lengte (km)	Traject-oordeel	Aantal kunstwerken	Score kunstwerken
ja	Tuindorp	1/1250	0,9	Voldoet	2	Voldoet
ja	Rijnstrangen zuid	Handhaven huidig profiel	11,8	Voldoet	2	nvt
ja	Rijnstrangen noord	Handhaven huidig profiel	12,4	Voldoet	1	nvt
ja	Stroomkanaal van Hackfort zuid	1/100	3,2	Voldoet niet	-	nvt
Ja	Stroomkanaal van Hackfort noord	1/300	5,2	Voldoet niet	-	nvt
ja	Afleidingskanaal vd Berkel (noord en zuid)	1/100	6,4	Voldoet niet	4	1 Voldoet niet 3 Voldoet
ja	Eefsebeek (noord en zuid)	1/100	6,4	Voldoet niet	11	1 Voldoet niet 10 Voldoet
		Totaal	46,3	-	20	10 geen oordeel 7 goed

Tabel 3: Resultaten 2e toetsing regionale waterkeringen 2024

Een klein deel van de regionale keringen moet versterkt worden om aan de norm te voldoen. Het waterschap voert op dit moment een verkenning uit of een watersysteemmaatregel doelmatiger is dan het versterken van de kering van Hackfort. Provincie en waterschap zijn hierover in overleg, en maken nieuwe afspraken over eventuele aanpassing van de eindtermijn van 2030. Daarnaast overweegt het waterschap om het hoogtetekort van het Afleidingskanaal van de Berkel op te lossen door het plegen van groot onderhoud i.v.m. doelmatigheid. De afgekeurde kunstwerken zijn opgenomen in het project 'groot onderhoud waterkerende kunstwerken'.

4 Versterking Waterkeringen

4.1 Algemeen

Als bij de beoordeling van de primaire waterkeringen of de toetsing van regionale waterkeringen blijkt dat een dijk niet aan de norm voldoet, is in veel gevallen een dijkversterking nodig.

4.2 Primaire waterkeringen

De programmering en uitvoering van de dijkverbeteringen volgens de huidige normering is gerelateerd aan de normtrajecten én het aantal kilometers dat binnen de normtrajecten niet voldoet aan de normering. Dijkverbeteringen in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) moeten klaar zijn voor 2050. In figuur 2 staat een overzicht van de stand van zaken 2025.

Na de beoordeling wordt een trajectaanpak uitgevoerd en een ingangstoets doorlopen om een project aan te melden bij het HWBP. In de trajectaanpak kijken we naar de veiligheidsopgaven, de ruimtelijke ontwikkelingen, de strategische ontwikkelingen zoals IRM en het beheer en onderhoud van de kering gedurende de periode dat de dijk nog niet versterkt is. De trajectaanpak levert een afbakening en een prioritering van de projecten op. Voor de programmering van de projecten zijn de veiligheidsurgentie, de beheerdersaspecten en de mogelijkheden om gebiedsontwikkelingen mee te koppelen bepalend voor het moment van verbeteren. De veiligheidsurgentie wordt bepaald op basis van de zogenaamde 'afstand tot de norm'; hoe groter de afstand van de veiligheid van de waterkering tot de norm die voor de waterkering geldt, hoe hoger de urgentie is om deze te verbeteren. Dit uitgangspunt zorgt ervoor dat de meest zwakke schakels eerst worden verbeterd.

Figuur 2 Versterking areaal WRIJ - november 2025

OVERZICHT DIJKVERSTERKINGSPROJECTEN HWBP

Tabel 4 Overzichtstabel versterkingsopgave november 2025

Status	Naam	Traject	Lengte in meters	Fase
Versterkt				
	Pannerden-Loo	50-1	500	opgeleverd
	Twentekanaal	50-2	1900	opgeleverd
	RIDS Fase 1	50-2	161	opgeleverd
	Isselpaviljoen	50-2	124	opgeleverd
	Grutbroek	49-1	340	opgeleverd
Subtotaal			3.025	
In Uitvoering				
	Rijnkade	47-1	1.204	realisatie
	Pan. Waard - Westervoort	48-1	8700	planuitwerking
	Den Elterweg Zutphen	50-1	2900	planuitwerking
	Tolkamer-Pan. Waard	48-1	9233	verkenning
Subtotaal			22.037	
Te versterken				
	Spijk- Tolkamer	48-1	6332	verkenning (nog te starten)
	Doesburg - Rha	49-2	13160	verkenning (nog te starten)
	Westervoort-Bevermeer	48-2/48-3	9.808	verkenning (nog te starten)
	Bevermeer - Laag Keppel	48-3	4.712	verkenning (nog te starten)
	Arnhem Rheden	47-1	4.963	verkenning (nog te starten)
	Rheden afrit A348	47-1	550	verkenning (nog te starten)
	Zutphen Sluis Twentekanaal	50-2	1.270	verkenning (nog te starten)
	Sluis Twentekanaal - Deventer	51-1	23.675	Ingangstoets (nog te starten)
	Noordzijde Oude IJssel	49-1	10.908	Ingangstoets (nog te starten)
	waterkerende kunstwerken 50-2	50-2		verkenning (nog te starten)
	waterkerende kunstwerken 47-1/49-2	47-1/49-2		verkenning (nog te starten)
Subtotaal			75.378	
Geen versterkingsopgave				
	obv Nadere Veiligheidsanalyse Grutbroek	49-1	995	verkenning
	obv Nadere Veiligheidsanalyse PanWes	48-1	2702	verkenning
	obv Nadere Veiligheidsanalyse DEZ	50-1	1811	verkenning
	Op basis LBO1		32052	
Subtotaal			37.560	
Totaal			138.000	

4.3 Regionale waterkeringen

Circa 2,3 km regionale kering moet versterkt worden, hiervan is ongeveer 500 meter bij Vierakker (Hackfort) inmiddels versterkt. Voor deze versnelde versterking is gekozen omdat er een meekoppelkans ontstond en de inzichten van deze kering vooruitlopend op het formele toetsmoment duidelijk waren. We hebben nauw samengewerkt met de mede initiatiefnemer om een dijk aan te leggen die goed in de omgeving past en we beter kunnen beheren.

5 Aangrenzend areaal

5.1 Algemeen

Veranderingen in arealen, grenzend aan de waterkeringen, kunnen mogelijk risico's opleveren voor de waterkering. Denk daarbij aan wijziging in de ligging van voorland, of aan de ligging van geulen of ontgrondingen. We stemmen af met beheerders, initiatiefnemers en bevoegde gezagen van aangrenzend areaal over de risico's van ruimtelijke ontwikkelingen. Deze risico's beheersen we direct en indirect door op te treden als sterke partner in de ruimtelijke ordening. Omdat dijkkring 48 deels door Duitse dijken wordt beschermd zorgen we voor goede afstemming met onze Duitse partners.

5.2 Beheersing van de risico's

Directe beheersing van risico's via formeel spoor

1. Weging van waterbelangen (voorheen watertoets).

Bij het vaststellen van omgevingsplannen moeten gemeenten rekening houden met waterbelangen. Met ingang van de Omgevingswet vervangt het begrip 'weging van het waterbelang' de term watertoets. De weging van het waterbelang geldt bij het vaststellen van het omgevingsplan. Dit volgt uit artikel 5.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Daarnaast kan de weging van het waterbelang ook nodig zijn bij andere instrumenten. De gemeente moet de belangen van de waterkeringbeheerder betrekken bij het omgevingsplan. Dit geldt in het algemeen voor alle waterbelangen. Daarbij houden zij tevens rekening met de effecten op de waterkeringen.

2. 'Verordeningskwartet' bij vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Als ontwikkelingen concreter worden, dan kan het waterschap invloed uitoefenen door toepassing van het Verordeningskwartet: de Waterschapsverordening, algemene regels, beleidsregels en de legger. We kunnen daarmee in het vergunningenproces en het proces van toezicht en handhaving sturen op de veiligheid van de dijken.

3. Afspraken in overeenkomsten voor projecten bij waterkeringen.

Als projecten bij waterkeringen risico's met zich meebrengen, die niet kunnen worden afgedekt in een Projectplan Waterwet of in een Watervergunning, dan sluiten we aanvullend een bestuursovereenkomst met de initiatiefnemer.

Indirecte beheersing van risico's via samenwerking en regionale governance

1. Advisering in vergunning trajecten RWS.

Het waterschap adviseert op de vergunningen van RWS waarbij er als gevolg van activiteiten opstuwung optreedt nabij de waterkering.

2. Beleidsmatige afstemming tussen waterkeringbeheerder en rivierbeheerder (RWS)

Wij stemmen af over ontwikkeling van waterstanden, effecten van rivierbeheer, vooroevers, beverproblematiek, vaarwegbeheer van het hoofdwatersysteem. Dit vindt plaats in diverse ambtelijke en bestuurlijke overleggen tussen waterschap en Rijkswaterstaat: Stuurgroep IJssel, Bestuurlijk Platform Delta-Rijn, Integraal Programma Rivier management en project-gerelateerde overleggen.

3. Interne afstemming over Oude IJssel.

Voor de Oude IJssel is het waterschap zelf ook waterbeheerder en vaarwegbeheerder. Afstemming daarover verloopt via een intern proces. Waar relevant nemen de dijkbeheerders deel aan het gebiedsteam Oude IJssel.

We actualiseren op dit moment het beleid voor uiterwaarden waar het waterschap bevoegd gezag voor is, waaronder de uiterwaarden van de Oude IJssel en Schipbeek die begrensd worden door primaire keringen.

4. Afstemming en samenwerking met rivierprojecten (Deltaprogramma, IRM/RvR).

Het Waterschap neemt deel aan de regionale samenwerking Delta-Rijn. De Unie van Waterschappen heeft een samenwerkingsagenda voor het Integrale riviermanagement (IRM) opgesteld waarin de belangrijkste aandachtspunten voor de rivierwaterschappen opgenomen zijn. In 2024 is IRM omgedoopt naar Ruimte voor de Rivier 2.0 (RvR). De beleidsbeslissingen voor RvR2.0 worden dit jaar verwacht, we zijn daar nauw bij betrokken. Daarnaast maken we deel uit van de samenwerking in het kader van het Rivierklimaatpark IJsselpoort. En zijn we betrokken bij de van maatregelen vanuit de Voorkeursstrategie Rivieren, onder meer Havikerwaard-Fraterwaard-Olburgerwaard.

5. Projectteams initiatieven derden

Het Waterschap kent enkele grote initiatieven van o.a. Rijkswaterstaat, Provincie, gemeenten, etc. Voorbeelden hiervan zijn Via A15 en de KRW IJsseluiterwaarden. Dergelijke projecten vragen om vroegtijdige input van de waterkeringbeheerder. In dergelijke gevallen worden er intern projectteams samengesteld met specialisten. Zij komen periodiek bij elkaar om alle ontwikkelingen te volgen, specialistische input te leveren en goed aangehaakt te blijven.

5.3 Duitse waterkeringen

Het waterschap onderhoudt goede bestuurlijke en ambtelijke contacten met het Duitse Deichverband Bislich-Landesgrenze. We stemmen af over werkwijzen, veiligheidsissues, voortgang van de verbeteringen en strategie. Voor de Rijn is er een Duits-Nederlandse werkgroep, de Arbeitsgruppe, waarin Rijkswaterstaat, de provincie Gelderland, de Bezirksregierung Düsseldorf en de relevante waterschappen en Deichverbanden zijn vertegenwoordigd.

Over de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van Hoogwater zijn landelijk afspraken gemaakt in de zogenaamde "Gemeenschappelijke verklaring" tussen Nederland en Duitsland, deze is in december 2025 herbevestigd door alle partijen. Ook worden er met enige regelmaat grensoverschrijdende hoogwateroefeningen gehouden.

In 2026 blijven we ook de samenwerking met onze Duitse partners opzoeken. Naast informeren willen we ook de gebiedskennis gebruiken die aanwezig is bij de Duitse partners en dan met name bij het Deichverband Bislich-Landesgrenze. Verder zijn we met partners uit de D-NL Werkgroep Hoogwater Rijn gestart met het onderzoeksproject Rheinwerk van de HAN. In dit project wordt het beheer van de Rijn en haar directe omgeving in Nederland en Duitsland systematisch met elkaar vergeleken. De verschillen in beleidsmatige benadering, governance-structuren en uitvoeringspraktijk tussen beide landen bieden naar verwachting waardevolle aanknopingspunten voor wederzijds leren.

6 Crisisorganisatie / Dijkbewaking

6.1 Algemeen

In dit hoofdstuk staat hoe we voorbereid zijn op crisissen, *voordat* de dijken breken en *als* de dijken breken. Dit gaat over een effectieve crisisorganisatie maar ook over de informatievoorziening tijdens een calamiteit, zoals de overstromingsscenario's.

6.2 Effectieve crisisorganisatie

Crisisorganisatie

Medewerkers met een rol in de crisisorganisatie nemen deel aan opleidingen, trainingen en oefeningen, ter voorbereiding op hun rol in en crisisteam. Opleidingen en trainingen worden georganiseerd vanuit het Platform Crisisbeheersing Waterschappen Midden- Nederland. Oefeningen worden jaarlijks georganiseerd vanuit het waterschap per crisistype. Tijdens deze oefeningen doen medewerkers met een crisisrol ervaring op én kunnen ze waar mogelijk bestrijdingsplannen actualiseren en optimaliseren. De crisisorganisatie en de dijkbewakingsorganisatie worden niet apart getraind voor regionale waterkeringen. De vaardigheden die jaarlijks worden opgedaan bij primaire keringen gelden ook voor regionale waterkeringen.

We werken met een Regieteam Crisis Hoogwater. Dit team heeft in 2025 onder andere gezorgd voor:

1. Aansluiting op de nieuwe organisatiestructuur
2. Beter overzicht van beschikbare documenten bij hoogwater
3. Startbijeenkomst Hoogwaterseizoen om alle medewerkers van de Dijkbewakingsorganisatie te betrekken, te instrueren en te informeren over nieuwe documenten en werkwijzen
4. Een grote actualisatie van de hoogwateractieposter waarin een overzicht staat van de beheeracties die worden uitgevoerd bij stijgende waterstanden
5. De introductie van een nieuw type bekramming speciaal voor recent aangelegde grasbekleding. Er zijn afspraken gemaakt met de organisatie van muskus- en beverratbeheer voor het ondersteunen.
6. Tijdens hoogwater door middel van extra inspecties naar (potentiële) schade door bevergraverijen.

Opgetreden calamiteiten

In 2025 zijn er geen calamiteiten geweest op het gebied van hoogwaterveiligheid. Er zijn wel verhoogde waterstanden geweest. De daarbij behorende maatregelen vallen onder reguliere beheersactiviteiten.

Dijkbewakingsorganisatie (DBO)

Het op orde hebben en houden van de dijkbewakingsorganisatie valt onder waterveiligheid. De dijkbewakingsorganisatie bestaat uit 166 leden. In 2025 is er een grote oefening voor de dijkbewakingsorganisatie gehouden. Het totaal aantal leden wat in 2025 volledig is getraind: 135 in oefening en 37 (nieuwe collega's) in opleiding.

6.3 Crisiszorg primaire waterkeringen

We zorgen ervoor dat we goed voorbereid zijn op hoogwater door continu te verbeteren en onderling af te stemmen. Een onderdeel daarvan is dat we het veiligheidsbeeld gezamenlijk vaststellen voor het hoogwaterseizoen begint. Dit beeld wordt vastgelegd in het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS). Het maken van het veiligheidsbeeld is ook een check of alles op orde is. We bespreken dan ook welke noodmaatregelen en beheermaatregelen we kunnen nemen.

In 2025 is een start gemaakt om op basis van Weerbaarheid ook te kijken naar de kwetsbaarheden van de waterkeringen, de noodmaatregelen en crisiscommunicatiemiddelen tegen terrorisme en cybercriminaliteit. In 2026 zullen we dit verder uitwerken en beoordelen of en welke aanvullende maatregelen genomen moeten worden. Ook kijken we in dat kader naar de risico's van samenloop van crisissituaties van hoogwater op de rivieren in combinatie met hoogwater in het watersysteem als gevolg van extreme regenval.

Noodmaatregelen worden getroffen op locaties waar bij hoogwaterinspecties blijkt dat er onvoorziene schade aan de dijk is ontstaan. Daarvoor hebben we noodmateriaal op voorraad. Beheermaatregelen zijn maatregelen die voorzien zijn op locaties, waarvan bij de toetsing of beoordeling is gebleken, dat de dijk niet aan de norm voldoet. Voor bekende relatief zwakkere schakels binnen dijktrajecten is onderzocht welke beheermaatregelen mogelijk zijn bij hoogwater, vooruitlopend op de dijkverbetering. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in zogeheten aanvalsplannen. Daarbij geldt als uitgangspunt dat maatregelen realistisch en uitvoerbaar moeten zijn.

Aanvalsplannen en hoogwateractieplannen primaire waterkeringen

Aanvalsplannen maken we voor locaties die we het meest risicovol vinden. Aanvalsplannen maken we op basis van de resultaten van de Landelijke Beoordeling. Met de aanvalsplannen hebben we tijdens hoogwater een globaal plan met te nemen maatregelen en de aandachtspunten. Voor 23,8 kilometer dijk zijn aanvalsplannen opgesteld. Momenteel hebbe we voor 96% van onze risicolocaties aanvalsplannen. Voor die laatste 4% doen we onderzoek om te kijken of het risico inderdaad hoog is.

Voor dijkverbeteringen die in uitvoering zijn of net opgeleverd, maakt de aannemer een hoogwateractieplan. Dit gold voor project Rijnkade. Dat Hoogwateractieplan is gebruikt voor De beheerorganisatie houdt het overzicht over de aanvalsplannen en de hoogwateractieplannen.

Aanvalsplannen regionale waterkeringen

Voor de regionale keringen hebben we geen aanvalsplannen. We hebben de toetsresultaten van de regionale keringen bekeken en geconcludeerd dat er geen aanvalsplannen nodig zijn.

6.4 Proefsluitingen coupures primaire waterkeringen

Ieder jaar worden alle coupures, gelegen in de primaire keringen, gesloten om personeel te trainen en adequaat te kunnen schakelen tijdens hoogwater. In 2025 zijn de alle coupures (in Zutphen één van de vier) proefgesloten. De coupures in Zutphen zitten binnen 400 meter van elkaar en kennen allemaal hetzelfde principe schotbalken. We testen ieder jaar één van de vier coupures in Zutphen. De benodigde materialen worden van iedere coupure jaarlijks nagekeken. Alle proefsluitingen vinden plaats in afstemming met gemeenten en omwonenden. Het is goed om periodiek deze contacten te onderhouden en onderlinge verwachtingen door te spreken. Daarnaast zijn er nieuwe werknemers vanuit de unit Onderhoud in 2025 getraind om de coupures te kunnen

sluiten. De coupures zijn geheel gesloten zoals tijdens crises nodig zou zijn, enkel de big-bags als aanrijdbeveiliging zijn niet geplaatst.

Er zijn enkele kleine aandachtspunten geconstateerd. Deze hebben te maken met nieuwe aanrijdroutes van het materieel, vervangen van rubberprofielen en het toevoegen van gereedschap in de 'coupure-koffers'. Bij elke sluiting zag één collega toe op de werkwijze om de protocollen te toetsen. Nadien zijn alle sluitingen geëvalueerd en waar aanpassingen nodig bleken, zijn deze opgepakt. Daarnaast zijn in 2025 voor alle coupures de sluitprotocollen geactualiseerd.

Binnen het dijkversterkingsproject Rijnkade is een nieuwe coupure gerealiseerd. Met het project in de afrondende fase en na een succesvolle proefsluiting, zal deze coupure bij oplevering worden overgedragen aan het waterschap voor beheer en onderhoud. Voor deze coupure is tevens een sluitprotocol opgesteld

6.5 Proefsluitingen coupures regionale waterkeringen

De coupures in regionale keringen sluiten we eens in de drie jaar als oefening. De proefsluitingen van de coupures Tuindorp en Boterdijk hebben plaatsgevonden in 2023. Aangezien er geen noemenswaardige gebreken of aandachtspunten zijn gevonden worden de coupures in de regionale keringen in 2026 weer proefgesloten.

6.6 Overstromingsinformatie

In 2025 hebben we onze geactualiseerde overstromingsscenario's aangeleverd voor Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR). Zowel voor het primaire als regionale waterkeringen. In december 2025 hebben de provincies, in het geval van waterschap Rijn en IJssel de provincies Gelderland en Overijssel, op basis van de aangeleverde overstromingsscenario's de overstromingsrisicokaarten vastgesteld.

Bijlage 1 Factsheets Zorgplicht Waterkeringen 2025

Factsheet 1: Lange termijn en over de grenzen

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Visie en ambitie zijn bestuurlijk vastgelegd (waterbeheerplan)	Ja	<p>Het waterschap heeft haar ambitie en visie met betrekking tot waterkeringen en aangrenzend areaal vastgelegd in een bestuurlijk vastgesteld Waterbeheerplan. Ten aanzien van de Zorgplicht is in een ambitiedocument waarin de ambitie verder geconcretiseerd wordt. In 2024 is het ambitiedocument geactualiseerd en de eerste versie opgeleverd. In 2025 is dit document binnen de organisatie doorgeleid. We werken dit uit in het kader van het nieuwe Waterbeheerprogramma besproken.</p> <p>De sturingscyclus bestaat er uit dat de doelen uit het in 2021 vastgesteld Waterbeheerprogramma (WBP) is in doorvertaald naar het Programmasturingsplan (PSP). In de nieuwe organisatiestructuur is dit het basistakenplan. Jaarlijks hebben wij de mogelijkheid om te sturen op de zorgplicht. Dit doen we door nieuwe ontwikkelingen of bestuurlijke ambities op te nemen in de Perspectievennota (PPN). De PPN biedt sturingsmogelijkheden binnen de PSP.</p> <p>Ontwikkelingen binnen hoogwaterveiligheid worden binnen de Basistaak Waterveiligheid planmatig uitgevoerd. Daarbij worden ambities vertaald naar doelen, maatregelen en activiteiten. In de basistaak zitten de sturingsrollen van waterveiligheid samen. We werken in de lijn van de 'Big 8', waarbij we dagelijks beheer, beoordelen en versterken in zijn geheel en in samenhang beschouwen. Hiermee volgen we de Zorgplicht Centraal / Assetmanagement gedachten.</p>
2	Er is sprake van afstemming met aangrenzend areaal op het gebied van samenhangende thema's die betrekking hebben op de Zorgplicht (convenant, gezamenlijk vastgestelde nota, afstemming beheerplannen)	Ja	<p>Er is sprake van directe beheersing van risico's via formele sporen (Weging van het waterbelang, regulering d.m.v. Waterschapsverordening, samenwerkingsovereenkomsten en projectplannen voor projecten) en indirecte beheersing van risico's via samenwerking en regionale governance;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsgericht werken, • Diverse samenwerking en afstemming in het kader van de Omgevingswet, • Advisering vergunningtrajecten RWS, • Beleidsmatige afstemming tussen waterkeringbeheerder en RWS via het Deltaprogramma en Ruimte voor de Rivier 2.0, • Afstemming en samenwerking met rivierprojecten • Afstemming met partners in Nordrhein Westfalen
3	De Zorgplicht wordt periodiek geëvalueerd in een evaluatierapport	Ja	<p>De inrichting en uitvoering van de Zorgplicht wordt jaarlijks gerapporteerd in een Integrale Veiligheidsrapportage (IVR). Naast de IVR wordt ook per triaal (triaalrapportage) en per jaar (jaarrapportage en burap) gerapporteerd over de zorgplicht.</p>

			<p>Door de organisatieontwikkeling in 2025 is de integrale verantwoordelijkheid voor de Zorgplicht binnen de basistaak Waterveiligheid gekomen. Dat maakt sturing op de Zorgplicht eenvoudiger. Het eerste jaar van de organisatieontwikkeling wordt gebruikt om de sturingslijnen verder te optimaliseren.</p> <p>Daarnaast zijn onze Zorgplichtprocessen opgenomen in een KAM-systeem. Door de reorganisatie in september 2025 verdienen de KAM-Procedures aandacht.</p>
--	--	--	--

Bijzonderheden

In december 2025 is de samenwerking in de Duits-Nederlandse werkgroep hoogwater Rijn middels het ondertekenen van een hernieuwde verklaring bestendigd voor de komende 5 jaar. Ondertekenaars aan Nederlandse zijde zijn de waterschappen Rijn en IJssel, Waterschap Rivierenland, provincie Gelderland en het ministerie van IenW. Aan Duitse zijde betreft het ook Het verantwoordelijk ministerie van NRW en het verbond van dijkbeheerders langs de Rijn.

Het waterschap in 2025 samen met gemeenten en provincies een signaleringskaart Water en Bodem opgesteld, waar ook waterveiligheid onderdeel van uit maakt. De kernzones, profielen van vrije ruimte, beschermingszones en overstromingsrisico's maken onderdeel uit van deze kaart. De kaart heeft een signalerende functie voor initiatieven in de Ruimtelijke Ordening. In het Duitse deel van dijkkring 48 is in 2025 2,6 kilometer dijkversterking opgeleverd en is gestart met een volgend dijkversterkingstraject. Na enige vertraging, opgelopen in voorgaande jaren als gevolg van procedurele hick-ups, is de verwachting dat rond 2030 de laatste kilometers in het Duitse deel van dijkkring 48 versterkt zullen zijn. De planning aangaande dijkversterking aan Duitse kant wordt besproken in de Duits-Nederlandse werkgroep hoogwater Rijn.

Tijdens het hoogwater is er in LCMS een apart tabblad opgenomen met de actuele situatie van onze Duitse partners. Deze situatie werd tijdens opschaling naar Fase 1 3x/week opgehaald zodat er tijdens ACW-overleggen een actueel beeld geschetst kon worden over de situatie.

Het waterschap is intensief betrokken bij het landelijke programma RvR2.0 en heeft de mogelijke gevolgen van RvR voor het beheergebied in beeld gebracht.

Factsheet 2: Juridisch register waterstaatswerken

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht op basis van een afwegingskader	Ja	Het waterschap heeft een procedure voor het juridisch instrumentarium, de actualisatie van de dagelijkse gegevens van de waterkering en de legger, die PDCA is ingericht. Deze procedures zijn geactualiseerd ten behoeve van de Omgevingswet. Met het inwerking treden van de Omgevingswet, staan de zoneringen in de waterschapsverordening. Daarnaast houden wij de legger waterkeringen actueel waarin de normatieve toestand van de waterkeringen is vastgelegd. Omdat het DSO alleen 2D kaarten heeft en het PVVR ondergronds doorloopt wordt deze in het DSO afgekapt op 100 meter, daar waar hij de beschermingszone raakt. Deze zone is daarom wel aangewezen waarin een mogelijke vergunningplicht geldt, afhankelijk van de diepte waarin gewerkt wordt.
2	Er is een vastgestelde actuele legger, die voldoet aan de richtlijn Legger Waterkeringen	Ja	De <u>legger waterkeringen</u> is geborgd in GEONIS BLEAU en wordt periodiek bijgewerkt en jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld. Hierin zijn zowel primaire als regionale waterkeringen en zomerkades opgenomen.

Bijzonderheden

In 2025 is de legger voor waterkeringen geactualiseerd. Ook is de leeswijzer legger zones en waterschapsverordening waterkeringen geactualiseerd, zodat deze aansluit bij de terminologie van de Omgevingswet. Uitgevoerde projecten hebben tot wijzigingen geleid en zijn de aanleiding geweest tot het actualiseren van de legger.

Het gaat om de verbetering legger regionale keringen:

We hebben de afspraak met de Provincie Gelderland om voor onze regionale keringen de legger te verbeteren en leggerdwarsprofielen op te stellen. Voor de regionale kering Tuindorp is dit gedaan als vervolg op het versterkingsproject. Daarin was de conclusie dat de huidige kering voldoet aan de huidige normen. Met de nadere inzichten uit het versterkingsproject is de legger opgesteld. Voor de regionale kering Tuindorp hanteerden we tot nu toe vaste zoneringen in de legger. Nu is de legger verbeterd door ook dwarsprofielen uit te werken. Dit heeft geleid tot een aanscherping van zowel de legger, als de daaruit volgende zoneringen. Deze zijn nu meer op maat. De beperkingen die dit oplevert zijn vrijwel hetzelfde gebleven, of afgenomen. De impact is op de omgeving is dus minimaal.

Factsheet 3: Informatiemanagement

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Informatie ten aanzien van de Zorgplichtprocessen is vastgelegd	Ja	<p>Alle informatie ten aanzien van de Zorgplichtprocessen is vastgelegd in specifieke werkomgevingen/-systemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sharepoint online, Teams en Onedrive ○ Geonis BLAEU --> BLAEU DAMO (geo-kern registratie en inspecties) ○ GEO-Visia (Onderhoudsplanning tav groen onderhoud) ○ HXGN-EAM (Assetmanagementsysteem tav grijs onderhoud) ○ GEOweb (Onsluiting GEO-informatie) ○ Djuma (Zaaksysteem) ○ P8 (pachtcontracten) <p>In de 'Matrix Beheren kernregistraties waterkeringen' zijn bovenstaande werkomgevingen/-systemen inzichtelijk gemaakt.</p>
2	<p>De Zorgplicht is PDCA ingericht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het hebben van de juiste onderdelen van de Zorgplicht is vastgelegd • Er is sprake van samenwerking tussen de verschillende onderdelen 	Ja	<p>Jaarlijks wordt de voortgang van de Zorgplicht geëvalueerd en vastgelegd in de Integrale Veiligheidsrapportage.</p> <p>Per proces binnen de Zorgplicht zijn factsheets beschikbaar, waarin per Zorgplichtproces de invulling van de Zorgplicht is onderbouwd.</p> <p>De Zorgplicht wordt centraal aangestuurd vanuit de Basistaak Waterveiligheid. Processen binnen de Zorgplicht zijn op elkaar afgestemd en geborgd binnen de werkomgevingen Sharepoint-online, Teams en in het KAM-systeem.</p> <p>Binnen de Zorgplicht stemmen proces coördinatoren periodiek met elkaar af en evalueren de voortgang.</p>
3	Er is een informatiebeheerplan, dat toeziet op de vastlegging en het gebruik van resultaten. Hierbij wordt gewerkt volgens de standaarden AQUO en WILMA	Ja	<p>In 2024 is een informatiebeheerplan vastgesteld, waarin staat beschreven op welke manier we omgaan met informatie. Hierin staat tevens beschreven welke ontwikkelrichting we inslaan, rapportage hierover volgt in de triaal- en jaarrapportage.</p>

Factsheet 4: Beheren dagelijkse gegevens

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht op basis van een afwegingskader (risicoanalyse)	Ja	<p>Het waterschap beschikt over een actuele KAM-procedure gegevenscyclus beheren kernregistraties, waarin de PDCA-cyclus is opgenomen. Tevens hebben wij datakwaliteitsmonitoring geautomatiseerd.</p> <p>De procedure omvat o.a. de volgende documenten;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overzicht van de gegevens die tot onze gegevensverzameling behoren (scope/ afbakening) • Gegevenswoordenboeken (welke informatie houden we actueel en wie doet wat) • Standaard opleverdossier (voor informatie overdracht dijkversterkingen) <p>Sinds 2025 werken we volgens het nieuwe datamanagementplan en Informatie Leveringsspecificaties om overdracht van geo-informatie te stroomlijnen. Het betreft hier de uitwisseling van geo-informatie tussen beheer en HWBP-projecten (en vice versa).</p>
2	Kenmerkende gegevens van de waterkering (constructie, feitelijke toestand en beschikkingen) zijn opgenomen in het beheerregister	Ja	<p>De genoemde kenmerkende gegevens zijn opgenomen in de kernregistratie in het beheerregister (Geonis-Blaeu en wordt Blaeu-damo). Beschikkingen van verleende watervergunningen zijn geborgd in Djuma en van daaruit te ontsluiten.</p> <p>In 2023 zijn we een project gestart om onze kenmerkende gegevens van de waterkering te converteren van Geonis Blaeu naar Blaeu Damo. Zodra deze overgang voltooid is sluiten onze gegevens beter aan bij de landelijk gebruikte standaarden. In 2024 hebben we hier verder invulling aangegeven. dit project, wat tezamen met vier andere waterschappen wordt uitgevoerd, is vertraagd. De uitvoering loopt vanuit 2025 door naar 2026.</p>

Uitvoering (basiseisen Zorgplicht)

	Basiseis	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het beheerregister bevat de kenmerkende gegevens van de feitelijke toestand van de primaire keringen (dijken, kunstwerken, constructies).	Ja	In het beheerregister (Geonis-Blaeu, straks Blaeu_damo) zijn de kenmerkende gegevens van de waterkering opgenomen. Het waterschap beschikt over een geokernregistratie van gegevens die nodig zijn voor het dagelijks beheer en onderhoud van de waterkeringen. Daarnaast werkt het waterschap voor wat betreft fysieke onderhoud-status en maatregelen met HXGN-EAM, GeoVisia en P8 (pachtregistratie)
2	De gegevens worden gevalideerd voordat ze in het beheerregister worden ingevoerd.	Ja	De gegevens worden voorafgaand aan het invoeren gevalideerd. Vanuit projecten worden gegevens aangeleverd in een gestandaardiseerd opleverdossier. Wijzigingen vanuit vergunningen (beschikkingen) worden gevalideerd in het vergunningenproces. Registratie vindt plaats in Djuma. Periodieke overleggen vinden plaats om gezamenlijk te bouwen aan een goede informatieoverdracht. .
3	De organisatie heeft, conform de door haar gestelde eisen voor actualiteit en volledigheid, haar gegevens bijgewerkt over de kering.	Ja	Het waterschap beschikt over een geokernregistratie met bijbehorende gegevenswoordenboeken. Op basis daarvan worden gegevens bijgewerkt. Kwaliteitseisen zijn opgenomen in de gegevenswoordenboeken en worden gemonitord door maandelijkse kwaliteitscontroles. Fouten worden geregistreerd, geprioriteerd en hersteld. Het waterschap hanteert daarnaast PI's bij de datakwaliteitscontrole .
4	Het proces beheren dagelijkse gegevens van de primaire waterkering wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.	Ja	Het proces wordt periodiek geëvalueerd. Inhoudelijk worden gegevenssets periodiek geëvalueerd binnen de gestandaardiseerde kwaliteitscontroles

Bijzonderheden

Om de kwaliteit van het beheerregister te monitoren, passen we drie toetsmethodes toe:

1. Tijdsduur verwerking uitgevoerde projecten in beheerregister.
 - In 2025 hebben we het belang van opleveren van gegevens in projecten en vergunningen meer kenbaar gemaakt in de aanleverende processen (Vergunningverlening en Projecten). Daarnaast hebben we een vangnet ingebouwd voor de vergunningen, in de vorm van een dashboard, waarop vanuit gegevensbeheer gemonitord wordt welke vergunningen zijn verleend, zodat gericht gevraagd wordt naar opleverdossiers. Dit heeft erin geresulteerd dat de verwerkingstijd van de vergunningen en projecten binnen de gestelde PI's zijn verwerkt.
 - Dijkversterkingsproject Grutbroek is klaar, maar het opleverdossier is nog niet definitief opgeleverd. Wel is op basis van de informatie die er is van het project, de informatie in het beheerregister al bijgewerkt om een nieuwe legger te kunnen vaststellen. Dat is in 2025 ook al uitgevoerd.
 - Het project overnachtingshaven Lobith is afgerond en het opleverdossier is in 2025 opgeleverd. De verwerking van de data heeft in 2025 plaatsgevonden en heeft geleid tot een leggerwijziging, welke inmiddels ook is doorgevoerd.

2. De uitvoering van het project versterken Rijnkade Arnhem is gereed. De controle van revisie metingen wordt gefaseerd uitgevoerd. Op dit moment zijn 7 van de 11 deelleveringen gecontroleerd. Zodra alle 11 deeltrajecten zijn gecontroleerd vindt er een eindoplevering plaats. Datakwaliteitscontroles op vullingsgraad, consistentie en nauwkeurigheid. Resultaat van 751 controles (is 98,6% correct (stand december 2025) Conclusie: De kwaliteit van de data is gelijk gebleven.
3. Vergelijking situatie buiten met het beheerregister. In 2024 zijn twee steekproeven uitgevoerd met een gemiddelde correctheid van 80%. In 2025 heeft nog geen steekproef plaatsgevonden. Er staat een nieuwe steekproef gepland voor het voorjaar van 2026.

Asset-Documentbeheer

In 2025 hebben we de assetdocumentenbibliothek verder aangevuld met ontbrekende documenten. De komende jaren willen we onze ambitie, mbt assetdocumentatie, uitwerken.

Verbinding Informatie in HWBP-projecten en het beheer van dagelijkse gegevens

In 2024 hebben we gewerkt aan het formuleren van afspraken over datauitwisseling tussen beheerorganisatie en HWBP projecten. Dit heeft geleid tot een datamanagementplan en ILS (Informatie Leverings Specificatie) documenten waarin randvoorwaarden, procesafspraken, taak en rolverdeling etc. zijn beschreven. In 2025 hebben we deze afspraken toegepast op de actuele (en toekomstige) HWBP-projecten.

Factsheet 5: Kennismanagement

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht	Ja	De procedure Beheren kennismanagement is PDCA ingericht. In 2023 is de procedure nader bekeken en heeft een actualisatieslag plaatsgevonden. In 2024 is er een projectleider aangesteld om de vernieuwde procedure daadwerkelijk toe te passen.
2	Er zijn kennis- en opleidingsplannen mbt de Zorgplichtactiviteiten	Ja	Voor de onderstaande, bij de Zorgplichtactiviteiten betrokken units, is een opleidingsplan opgesteld. Dit opleidingsplan wordt beheerd door de betreffende units (hiervoor wordt een Learning Management Systeem gevuld, gereed maart 2026). Het opleidingsplan is gekoppeld aan de ontwikkelcyclus van de betrokken medewerkers; <ul style="list-style-type: none"> • Team Technisch Onderhoud • Team Onderhoud en Bediening • Team Dagelijks Beheer • Team Vergunningverlening en Handhaving Voor crisiszorg is een Opleiden, Trainen, Oefenen-plan beschikbaar, de scholing van de crisisorganisatie loopt en is geborgd. In 2024 is er een overzicht opgesteld van beschikbare opleidingen en trainingen gerelateerd aan de zorgplicht. Het borgen en naleven van de opleidingsplannen wordt begin 2026 geregeld in het LMS (Learning Management Systeem).
3	Kennismanagement wordt periodiek geëvalueerd	Nee	Binnen het onderdeel kennismanagement vindt evaluatie en bijsturing plaats Met de continue dialoog (functioneringsgesprek) proberen we continue inzicht te krijgen in kennismanagement van de afzonderlijke medewerkers. WRIJ is onder andere voor de borging een LMS (Learning Management Systeem) aan het bouwen. Op 1 maart 2026 is dit operationeel. Dan wordt het kennismanagement van de zorgplicht op individueel niveau ingericht. Iedere medewerker en leidinggevende kan dan in het LMS precies volgen wat er gepland staat aan training en of deze behaald is. Tijdens de continue dialoog is de voortgang onderwerp van gesprek.

Bijzonderheden

De organisatieverandering in 2025 heeft gevolgen voor de indeling van onze units. Het Waterschap zal meer op basistaak ingericht worden waarbij er wordt ingezet op het binden, boeien en opleiden van werknemers. Kennismanagement zal hierbij een meer prominente rol krijgen. Dit wordt gezien als kans, maar zorgt er momenteel voor dat we in de 'wachtstand' schieten, derhalve wordt er weinig aandacht besteed aan de evaluatie.

Factsheet 6: verantwoording over resultaten

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht	Ja	De verantwoording van de activiteiten in de lijn- en programma-organisatie is opgenomen in de planning en control-cyclus van het waterschap. Daarbinnen vindt planvorming en rapportage plaats aan directie. Planvorming vindt plaats middels de Perspectievennota (PPN), welke wordt doorvertaald in het Programmasturingsplan (PSP). Rapportage zie eis hieronder.
2	Er wordt periodiek gerapporteerd over de Zorgplicht (Triaalrapportages en BURAP)	Ja	Er wordt over de Zorgplicht gerapporteerd via de P&C-cyclus (Triaalrapportages, Bestuursrapportages en jaarrapportages) en via de Integrale Veiligheidsrapportage.

Factsheet 7: Inspectie waterkeringen

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht op basis van een afwegingskader (risicoanalyse)	Ja	<p>Er is een KAM-procedure voor inspectie waterkeringen ingericht. Hierin zijn de PDCA stappen opgenomen. In 2026 wordt de KAM-procedure geactualiseerd qua organisatiestructuur (Kr8). Voor de inspecties is een risicomatrix leidend voor het uitvoeren van thema-inspecties. Voor globale inspecties geldt, dat risicogestuurd wordt geïnspecteerd obv type waterkering en mogelijke gevolgen.</p> <p>Relevante documenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procedure inspectie waterkeringen • Inspectieplan waterkeringen • Risicomatrix • Inspectiewerktafel • Werkinstructie diagnosticeren • Werkinstructie inspecteurs • B&O-plan
2	Er is een inspectieplan (handreiking inspectie waterkeringen STOWA), waarin onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende objecttypen	Ja	Het waterschap beschikt over een inspectieplan waterkeringen. Dit inspectieplan is opgezet op basis van de handreiking inspectie waterkeringen van de STOWA. Het inspectieplan is in 2023 herzien, waarbij aandacht is voor risico-gestuurd inspecteren en de inzet van middelen (te voet, rijdend, fiets etc.). Het inspectieregime is ontsloten in ArcGIS pro, zodat dijkinspecteurs dit in het veld kunnen raadplegen. In 2025 is volgens het herziene inspectieregime gewerkt. In december 2025 is het inspectieproces geëvalueerd
3	Er is een planning voor het uitvoeren van inspecties	Ja	Het waterschap maakt onderscheid in globale inspecties, die gedurende het hele jaar worden uitgevoerd op primaire en regionale waterkeringen en thema-inspecties, die periodiek en risicogestuurd worden uitgevoerd. Voor beide typen inspecties is een planning beschikbaar.
4	Inspectieresultaten worden vastgelegd in een rapportage	Ja	Globale inspecties worden van waarneming tot herstel geregistreerd in de inspectie-app. Thema-inspecties worden geregistreerd in rapportages en waar mogelijk geografisch vastgelegd in onze beheersystemen.
5	Er wordt periodiek gerapporteerd over de voortgang van de inspectie	Ja	Er wordt op operationeel niveau gerapporteerd aan de dijkbeheerders via de inspectie-app en periodieke overleggen. Verder wordt over inspectie gerapporteerd in de Integrale Veiligheidsrapportage.

6	Te inspecteren objecten zijn vastgelegd in het beheerregister	Ja	In het beheerregister is het areaal vastgelegd dat moet worden geïnspecteerd. Het te inspecteren areaal wordt ontsloten via de inspectie-app. Hiermee worden alle objecten bedoeld, met uitzondering van de waterkerende kunstwerken.
---	---	----	---

Uitvoering (basiseisen Zorgplicht)

	Basiseis	Eis voldaan	Onderbouwing
1	De inspecties worden conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd.	Ja	De uitvoering van de globale en thema-inspecties vindt conform inspectieplan en planning plaats. De uitvoering hiervan wordt geregistreerd.
2	De verkregen inspectieresultaten worden eenduidig vastgelegd.	Ja	De inspectieresultaten van de globale inspecties worden vastgelegd in de inspectie-app van waarneming tot herstel. De inspectieresultaten van de thema-inspecties worden vastgelegd in rapportages en worden in de documentenbibliotheek ontsloten.
3	Er worden vervolgacties bevestigd, indien inspectieresultaten hiertoe aanleiding geven.	Ja	De waarnemingen uit de globale inspecties worden na diagnose t.a.v. waterveiligheid middels aanvullende opdrachten hersteld (registratie in inspectie-app). De bevindingen uit de thema-inspecties maken onderdeel uit van de jaaropdracht van het volgende jaar of worden, bij hoge urgentie, datzelfde jaar nog hersteld. Op 1 waarneming na zijn 96 waarnemingen met een waterveiligheidsrisico binnen de gestelde termijn gediagnosticeerd. Dit betrof een waarneming zonder acuut waterveiligheidsrisico.
4	Het inspectieproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.	Ja	Het inspectieproces wordt conform de KAM-procedure geëvalueerd. De inspecteurs en dijkbeheerders zitten wekelijks bij elkaar waarin ook het inspectieproces wordt besproken. Eventuele verbeterpunten worden bijgesteld.

Bijzonderheden

Waterschap Rijn en IJssel heeft 2 dijkinspecteurs en 4 dijkbeheerders. Per 1 oktober 2025 is een nieuwe dijkinspecteur gestart – ter vervanging van een pensionado. We dragen zorg dat de nieuwe medewerker bekend raakt met het gebied en de inspectiewerkwijze. Dit door de pensionado en nieuwe medewerker gezamenlijk te laten inspecteren. Ook is de nieuwe dijkinspecteur regelmatig met de dijkbeheerders op pad geweest zodat gebiedskennis wordt overgebracht. De dijkbeheerders coachen ze elkaar om ervoor te zorgen dat waarnemingen tijdig gediagnosticeerd worden. Ook bij (langdurige) afwezigheid nemen ze elkaars taken op dit vlak over. De dijkinspecteurs bellen een waarneming met het oordeel “slecht” direct door aan de betreffende dijkbeheerder. Nagenoeg alle waarnemingen zijn tijdig door de dijkbeheerders gediagnosticeerd.

Uit de **Thema-inspectie Grاسبekleding** blijkt dat er wordt voldaan aan de PI (minimaal 90% gesloten). Elk jaar wordt een derde van het areaal geïnspecteerd door een onafhankelijke expert. In 2025 zijn de normtrajecten 47-1, 50-1, 50-2 en 51-1 bezocht.

- **Visuele bedekking:** Tussen 2017/18 en 2022 is het aandeel van visueel gesloten gestegen van 84,5% naar 92,7% in 2022 en vervolgens gedaald naar 84,6 in 2025. In 2022 zijn relatief veel locaties beoordeeld als 1 (2): gesloten met open plekken. Deze locaties zijn beschouwd als zijnde gesloten. Tussen 2017/18 en 2022 is het aandeel van visueel open gedaald van 14,6% naar 7,3% en vervolgens gestegen naar 15,4 in 2025. Tussen 2017/2018 is het aandeel van visueel fragmentarisch gedaald van 0,9% naar 0% en vervolgens 0% gebleven in 2025.
- **Sterkte graszode (plag):** Tussen 2017/18 en 2022 is het aandeel van visueel gesloten op basis van de plag gestegen van 86,4% naar 95,1% en vervolgens verder gestegen naar 98,4% in 2025. Tussen 2017/18 en 2022 is het aandeel van open op basis van de plag gedaald van 12,7% naar 4,9% en vervolgens verder gedaald naar 1,6% in 2025. Tussen 2017/2018 is het aandeel van fragmentarisch op basis van de plag gedaald van 0,9% naar 0% en vervolgens 0% gebleven in 2025.
- **Eindoordeel sterkte grasbekleding:** Tussen 2017/18 en 2022 is het aandeel van eindoordeel gesloten gestegen van 86,4% naar 95,1% en vervolgens verder gestegen naar 98,4% in 2025. Tussen 2017/18 en 2022 is het aandeel van eindoordeel open gedaald van 12,7% naar 4,9% en vervolgens verder gedaald naar 1,6% in 2025. Tussen 2017/2018 is het aandeel van eindoordeel fragmentarisch gedaald van 0,9% naar 0% en vervolgens 0% gebleven in 2025.
- **Nadere beschouwing:** In 2025 zijn er van de 19 locaties met visueel oordeel open op basis van de plag 17 locaties alsnog beoordeeld als dicht en 0 locaties als fragmentarisch. In 2025 zijn er van de 104 locaties met visueel oordeel gesloten op basis van de plag 0 locaties alsnog beoordeeld als open en 0 locaties als fragmentarisch. In 2025 werd de locatie die in 2017/2018 werd gerekend tot fragmentarisch (dijkpaal 51-112 buitentalud) gerekend tot gesloten (visueel open; plag dicht).

De kwaliteit van de graszode conform WBI2027 is tussen 2017/2018 en 2025 sterk gestegen. Van alle beoordeelde locaties was in 2017/2018 86,4% gesloten (op basis van visueel en plag) en in 2025 98,4%. Van alle beoordeelde locaties was in 2017/2018 nog 12,7% open en in 2025 nog maar 1,6%. Terwijl in 2017/2018 van alle beoordeelde locaties nog 0,9% beoordeeld werd als fragmentarisch is in 2025 geen enkele locatie meer beoordeeld als fragmentarisch.

De sterke verbetering van de kwaliteit van de graszode conform WBI2017 is enerzijds veroorzaakt door het maaibeheer dat (blijkbaar) op de juiste wijze is uitgevoerd en anderzijds door de weersomstandigheden in het najaar van 2024 en de winter van 2024-2025. Het najaar van 2024 was mild met relatief veel neerslag waardoor de vegetatie ook na de maaibeurt in september flink heeft kunnen aantrekken. De winter van 2024-2025 was eveneens mild met slechts korte periodes met vorst. Hierdoor heeft de gesloten vegetatie zich vanuit de zomer en het najaar ook in de winterperiode goed kunnen handhaven.

Vooraf de grassen hebben geprofiteerd van de gunstige weersomstandigheden en de milde winter. Hierdoor is de graszode goed gesloten gebleven. Als gevolg hiervan kwam de grasgroei vroeg op gang in het voorjaar van 2025 en was het aandeel grassen ten opzichte van de kruiden aan de hoge kant.

Tijdens de **Thema-inspectie Betonnen en gemetselde waterkeringen** zijn 18 locaties geïnspecteerd. Er zijn diverse tekortkomingen waargenomen, waarvoor herstelwerk nodig is. Er zijn geen waarnemingen gedaan met een acuut waterveiligheidsrisico. De inspectieresultaten zijn besproken met de dijkbeheerders. Er wordt een plan van aanpak gemaakt m.b.t. de uitvoering van herstelmaatregelen.

Daarnaast wordt jaarlijks de **thema-inspecties onderwaterprofielen** tav Twente-kanaal en OH spijk uitgevoerd. Er zijn geen bijzonderheden geconstateerd die leiden tot herstelwerk.

Factsheet 8a: Onderhoud kunstwerken

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht op basis van een afwegingskader (risicoanalyse)	Ja	Het waterschap beschikt over een actuele KAM-procedure Onderhoud waterkerende kunstwerken, waarin de PDCA-cyclus is opgenomen. De beheer- en onderhoudsplannen voor waterkerende kunstwerken zijn meerjarig en risicogestuurd van karakter.
2	Er is een beheer- en onderhoudsplan voor regulier onderhoud van waterkerende kunstwerken	Ja	Voor alle waterkerende kunstwerken zijn meerjarig risicogestuurde beheer- en onderhoudsplannen opgesteld voor primaire-, regionale waterkeringen en zomerkades. De beheer- en onderhoudsplannen zijn volledig opgenomen in het onderhoudsbeheersysteem (HXGN-EAM). Het onderhoudsplan is hiermee geborgd. Met behulp van dit systeem wordt onderhoud aangestuurd en gemonitord en indien nodig bijgesteld middels periodieke overleggen. Aan het beheer en onderhoud ligt tevens een jaaropdracht ten grondslag, de jaaropdracht 2024 wordt momenteel geëvalueerd.
3	Inspectie en onderhoud worden planmatig uitgevoerd obv een planning	Ja	Inspectie en onderhoud zijn in 2025 planmatig uitgevoerd, gebruikmakend van de planning in het onderhoudsmanagementsysteem. In 2025 is de uitvoering van deze planning gemonitord op voortgang middels prestatie indicatoren – zie bijzonderheden.
4	Er wordt gerapporteerd over de staat van de kunstwerken (triaalrapportage/beherrapportage)	Ja	Er wordt real-time inzicht (data) geleverd over de voortgang van het geplande en niet geplande onderhoud door het te registreren in het onderhoudsbeheersysteem. De niet geplande storingen (correctief onderhoud) en geplande onderhoud (preventief) zijn zichtbaar via het dashboard Power-BI. Om hieraan sturing te geven vindt er periodiek overleg plaats tussen de units waarin oa de staat van de kunstwerken wordt doorgenomen. Per triaal wordt er in de triaalrapportages op hoofdlijnen gerapporteerd over de staat van de kunstwerken (sluiting coupures, grote storingen en vervangingsopgaven) en de voortgang van het onderhoud.
5	Het onderhoudsproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.	Ja	In 2025 zijn 6-wekelijks overleggen gehouden op operationeel en tactisch niveau en indien nodig het proces bijgesteld. Er waren geen wezenlijke aanpassingen benodigd.

Uitvoering (basiseisen Zorgplicht)

	Basiseis	Eis voldaan	Onderbouwing
	Inspectie en Onderhoud		
1	Inspectie en voorzien onderhoud wordt planmatig uitgevoerd obv een planning.	Ja	Inspectie (inspectie en functionele test conform sluit- en testprotocol) en gepland onderhoud worden planmatig uitgevoerd, gebruikmakend van de planning in het onderhoudsmanagementsysteem. Hiervoor is een technisch bedrijfsbureau welke het onderhoud coördineert. Uitgangspunt voor de inspecties en het voorzien onderhoud (gepland preventief onderhoud) is het meerjarig risico gestuurde Beheer en Onderhoudsplan (MJOP).
2	De verkregen inspectieresultaten worden eenduidig vastgelegd.	Ja	Inspectieresultaten worden vastgelegd op een uniforme wijze in het onderhoudsmanagementsysteem, dit gebeurt digitaal middels uniforme werkorders.
3	Er worden vervolgacties belegd, indien inspectieresultaten hiertoe aanleiding geven.	Ja	Vanuit het onderhoudsmanagementsysteem worden vervolgopdrachten (volg-werkorders) gegeven indien de inspecties hiertoe aanleiding geven. Daarmee zijn deze geregistreerd en herleidbaar. Dit gebeurt wanneer tijdens inspectie tekortkomingen of technische aandachtspunten worden geconstateerd. De resultaten worden ook periodiek besproken in afstemmingsoverleg waarbij de voortgang van het onderhoud wordt ontsloten via het Power BI dashboard.
4	Voor het onvoorziene onderhoud zijn de afwegingen ter bepaling van het vervolg herleidbaar en zichtbaar.	Ja	Onvoorzien onderhoud (correctief niet gepland onderhoud) wordt uniform geregistreerd en is daarmee herleidbaar. Sturing, afwegingen en vervolgacties van het onvoorzien (groot en klein) onderhoud worden afgestemd met de asset-owner.
5	De vastgestelde vervolgacties voor onvoorzien onderhoud zijn uitgevoerd.	Ja	Vanuit het onderhoudsmanagementsysteem worden vervolgopdrachten gegeven, geregistreerd en uitgevoerd. Daarmee is het geborgd, geregistreerd en herleidbaar. Vervolgacties, en daarmee ook openstaande acties, zijn in beeld. Zodra de vervolgacties zijn uitgevoerd wordt dit geregistreerd in het onderhoudsmanagementsysteem.
6	Alle relevante onderhoudsgegevens worden actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem opgenomen.	Ja	De kunstwerken en de ligging zijn opgenomen in het beheerregister (GEONIS). Het meerjarig risicogestuurd planmatig onderhoud vindt plaats vanuit het onderhoudsmanagementsysteem (HXGN-EAM). N.B. uitwisseling tussen beheerregister en onderhoudsmanagementsysteem moet nog verder verbeterd worden. Momenteel lopen er initiatieven om de oplevering van nieuwe kunstwerken (vanuit projecten) één op één in het onderhoudsmanagementsysteem te krijgen, middels geautomatiseerde koppelingen. Hiermee proberen we de assetinformatiehuishouding op het gewenste niveau te brengen. Om dit voor elkaar te krijgen moet er binnen WRIJ nog wel een toekomstgericht plan komen tav assetinformatiehuishouding.

7	Het inspectie- en onderhoudsproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.	Ja	Kwantitatief: In 2025 zijn 6-wekelijkse overleggen op operationeel- en tactisch niveau, tevens wordt er gestuurd en geëvalueerd op basis van een jaaropdracht, met bijbehorende prestatie indicatoren – zie bijzonderheden. Kwalitatief: het proces en de daarmee samenhangende KAM-procedure dient in 2025 nog geactualiseerd te worden nav Kr8
	(Proef)sluiting		
1	Het sluiten van de waterkerende kunstwerken bij hoog water vindt plaats volgens het daarvoor geldende protocol.	Ja	Waterkerende kunstwerken worden gesloten volgens de documenten ‘Hoogwateractieposter’ en ‘Sluitprotocollen waterkerende kunstwerken’. Proefsluitingen van de coupures worden geregistreerd in de sluitingsplanning en geregistreerd in EAM (evenals protocollen, uit te voeren acties en evaluatie).
2	Er zijn voldoende functionarissen die de sluiting conform protocol kunnen uitvoeren.	Ja	In het formatieplan zijn de functies van monteurs (technische ondersteuning) en servicemedewerkers (onderhoud) vastgelegd. Door jaarlijks variërende coupures te sluiten en dit met ervaren i.c.m. nieuw personeel te doen zijn er ten alle tijden voldoende functionarissen beschikbaar (ook in de warme fase). Ook voor het sluiten van kleppen en schuiven bij gemalen vindt er kennisuitwisseling plaats en variëren de uitvoerders.
3	Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt eenduidig gedocumenteerd.	Ja	Sluiting van de kunstwerken tijdens een hoogwaterperiode wordt geregistreerd in de “Actielijst Hoog Buitenwater”. Sluiting van coupures tijdens een oefening wordt geregistreerd in de sluitingsplanning. Het testen van de sluiting van overige waterkerende kunstwerken vindt plaats tijdens de geplande inspectie- en onderhoudsmomenten en is geborgd in EAM.
4	Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt periodiek voor het technisch functioneren beproefd en het sluitproces wordt geoefend conform de daarvoor geldende plannen en/of protocollen.	Ja	Sluiten van waterkerende kunstwerken, anders dan coupures, maakt onderdeel uit van de reguliere inspectie- en onderhoudsmomenten. Sluiting van coupures worden aanvullend geoefend volgens de daarvoor geldende sluitingsprotocollen en werkinstructies.
5	Oefeningen en sluitingen bij hoog water worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot aanpassing van de in het protocol beschreven werkwijze.	Ja	Proefsluitingen voor kleppen en schuiven worden jaar-rond uitgevoerd met behulp van EAM. Eventuele tekortkomingen worden genoteerd en vervolgwerk wordt direct ingepland. Coupures in de primaire keringen worden jaarlijks tussen juli en oktober gesloten. Na het sluiten wordt een centrale evaluatie georganiseerd waarbij aandachtspunten en de sluitprotocollen worden doorgenomen. De sluitprotocollen worden direct geactualiseerd indien nodig.

Bijzonderheden

Sinds 2023 zijn we middels HXG-EAM in staat om op de PI's te sturen;

PI's;

- 1) 100% van de coupures in primaire keringen (muv Zutphen) wordt 1x per kalenderjaar, voor 15 oktober, onderworpen aan een functietest
- 2) 25% van de coupures in Zutphen wordt 1x per kalenderjaar, voor 15 oktober, onderworpen aan een functietest conform planning (broertje-zusje principe)
- 3) 100% van de coupures in regionale keringen wordt eens per 3 jaar onderworpen aan een functietest
- 4) De realisatiegraad van EAM werkorders dient minimaal 90% te zijn, hieronder valt oa.
 - o 2x per kalenderjaar visuele inspectie
 - o 1x per kalenderjaar een functietest (dit mag samengaan met visuele inspecties)

- 5) 90% van de storingen en het volgwerk dient binnen 6 weken na melding afgehandeld te zijn

Resultaten 2025;

1. 100% van de coupures in primaire keringen (muv Zutphen) wordt 1x per kalenderjaar, voor 15 oktober, onderworpen aan een functietest
100% van de coupures hebben een jaarlijkse oefensluiting/functietest gehad. (2 werkorders zijn na 15 okt. afgeboekt, iom de medior specialist achterhalen of de daadwerkelijke test wel/niet voor 15 okt. heeft plaatsgevonden)
 2. 25% van de coupures in Zutphen wordt 1x per kalenderjaar, voor 15 oktober, onderworpen aan een functietest volgens planning (broertje-zusje principe)
In 2025 is de Coupure Brugstraat volgens planning gesloten en getest.
 3. 100% van de coupures in regionale keringen wordt eens per 3 jaar onderworpen aan een functietest
Werkorder voor Coupure Boterdijk en Tolkamer staat op te plannen bij de medior Specialist waterkeringen. Laatste sluiting is in 2023 uitgevoerd.
 4. De realisatiegraad van EAM-werkorders dient minimaal 90% te zijn, hieronder valt oa.
 - a. 2x per kalenderjaar visuele inspectie
 - b. 1x per kalenderjaar een functietest (dit mag samengaan met visuele inspecties)Realisatiegraad voor 2025 is 88%
- 10 werkorders voor objecten van derden hebben de status 'niet gereed'
 - 4 werkorders hebben de status 'wacht op materiaal/inkoop/info', dit zijn werkorders voor een NEN 3140 inspectie. De inspectie is uitgevoerd maar de rapportage is nog niet binnen.
Als je deze werkorders niet meerekent is de realisatiegraad 94%De overige openstaande werkorders zijn besproken met een medio specialist waterkeringen en vormen geen risico voor de veiligheid/betrouwbaarheid van de objecten.
5. 90% van de storingen en het volgwerk dient binnen 6 weken na melding afgehandeld te zijn
In totaal waren er in 2025 7 storingen aan objecten met een waterkerende relatie.
1 van deze 7 werkorders is niet binnen 6 weken afgehandeld. De storing vormde geen risico voor de veiligheid/betrouwbaarheid van het object.

Factsheet 8b: Onderhoud dijken

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht op basis van een afwegingskader (risicoanalyse)	Ja	Er is een procedure voor het onderhoud van dijken, die PDCA is ingericht. Het inspectie en onderhoud wordt risico gestuurd uitgevoerd.
2	Er is een onderhoudsplan waterkeringen	Ja	Er is een onderhoudsplan primaire en regionale waterkering. Dit plan is vastgesteld in 2007 en verdient daarmee aandacht. In 2025 is dit plan geactualiseerd met de betreffende units, de concept versie is klaar. Door de organisatieontwikkeling (medio 2025) is besloten om de inwerkintreding van het definitieve plan in te laten gaan tezamen met de nieuwe organisatiestructuur.
3	Er is een onderhoudsplanning op basis van inspecties	Ja	Er wordt gewerkt met een inspectie- en uitvoeringsherstelapp waarin gebreken aan de waterkering na inspectie en beoordeling worden hersteld. Afhankelijk van de aard van de gebreken worden aan onderhouds-opdrachtentermijnen gekoppeld waarbinnen herstelacties moeten plaats vinden.
4	Er wordt periodiek gerapporteerd over de voortgang van het onderhoud	Ja	Er vindt op operationeel niveau tweewekelijks overleg plaats over het onderhoud van de dijk. Daarnaast vindt maandelijks op tactisch niveau afstemmingsoverleg plaats tussen opdrachtgever (team Dagelijks beheer) en de opdrachtnemer (team Bedrijfsbureau beheer en onderhoud). In de Integrale Veiligheidsrapportage worden bijzondere onderhoudsaspecten van het afgelopen jaar gerapporteerd aan de aandachtsveldhouders, directie en bestuur. Eveneens wordt er gerapporteerd over de voortgang op hoofdlijnen in triaalrapportages.

Toelichting: geen

Uitvoering (basiseisen Zorgplicht)

	Basiseis	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het voorziene onderhoud wordt volgens plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd.	Ja	Jaarlijks wordt er een jaaropdracht opgesteld voor het dan geldende areaal. Opgaven vanuit de wettelijke beoordeling t.a.v. de kwaliteit van de grasbekleding worden hierin meegenomen. De maaikaart (planning) wordt als onderdeel van de jaaropdracht vastgesteld en ontsloten in GIS en FieldMap-app.
2	Voor het onvoorziene onderhoud zijn de afwegingen ter bepaling van het vervolg herleidbaar en zichtbaar.	Ja	In de inspectieapp wordt het volledige proces van waarneming tot herstel geregistreerd. Dijkbeheerders diagnosticeren de waarnemingen alvorens deze voor behandeling en afhandeling worden doorgezet.

3	De vastgestelde vervolgacties voor onvoorzien onderhoud zijn uitgevoerd.	Nee	In de inspectieapp wordt het volledige proces van waarneming tot herstel geregistreerd. Bij de diagnosestap wordt door de dijkbeheerder een urgentieklasse met hersteltermijn toegekend. De schademeldingen zijn niet allemaal volgens de daarvoor gestelde termijnen hersteld. N.B. het verdient wel aandacht om te benoemen dat de te laat afgehandelde meldingen geen groot waterveiligheidsrisico met zich meebrachten.
4	Alle relevante onderhoudsgegevens worden actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem opgenomen.	Ja	Het te onderhouden areaal (grasbekleding, asfalt en steenbekleding) is opgenomen in de GIS-systemen GEONIS en GISratio en wordt periodiek bijgewerkt volgens de vastgestelde procedure.
5	Het onderhoudsproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld	Ja	Evaluaties vinden periodiek plaats. In 2026 is het proces onderhoud dijken geëvalueerd. Operationele bijsturing vindt plaats binnen het proces.

Bijzonderheden

In factsheet 7 is onder bijzonderheden de kwaliteit van de grasmat behandeld.

Onderhoud waterkering 2025

Onlangs is de uitvoering van het onderhoud van de waterkering in 2025 geëvalueerd. Hierin is vastgesteld dat het jaar 2025 naar tevredenheid is uitgevoerd binnen de beschikbaar gestelde middelen (uren en budget). Tijdens de uitgevoerde najaar-schouw in november 2025 zijn enkele aandachtspunten vastgelegd om onder de aandacht te houden, specifiek bij een optredend hoog water, en/of om op te pakken in 2026.

Verder zijn er door de beheerders 150 inspecties geoperationaliseerd welke hebben geleid tot (kleine) aanvullende onderhoudsopdrachten. Inmiddels zijn er 105 uitgevoerd en zijn 45 opdrachten nog in behandeling.

Op basis van gestelde criteria voor de veiligheidsrapportage is 1 van de 150 opdrachten 'te laat' in uitvoering genomen dan wel uitgevoerd. Dit betrof een opdracht voor derden. Met de partij is overleg gaande om de opdracht zo spoedig mogelijk ten uitvoer te brengen.

Aangezien het criterium is afgesproken dat alle meldingen met een waterveiligheidsrisico 'op tijd' moeten worden afgehandeld, is net niet voldaan aan de vereiste. En 'net niet voldaan' is 'niet voldaan'...en scoren we helaas rood op het onderdeel.

Duidelijk is er een stijgende lijn te zien in het tijdig afhandelen van de opdrachten. Dit vindt zijn oorzaak in een steeds beter werkend systeem (ZINK app) en een scherpere sturing.

Factsheet 9: Vergunningverlening waterkeringen

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht op basis van een afwegingskader (risicoanalyse)	Ja	Het proces verlenen vergunningen is PDCA ingericht. Er is een risicoanalyse waarin per activiteit bepaald is wat het risico is en op welke voorschriften toezicht moet worden gehouden (bijwoonmomenten). Deze risicoanalyse is vertaald naar het vergunningenformat. Relevante documenten: <ul style="list-style-type: none"> • Procedure watervergunning • Vergunningenformat (in 2025 is gestart met de actualisatie van de formats – 25 stuks. Deze actualisatie loopt door in 2026, zo ook de vergunningvoorschriften) • Criteria volledigheid watervergunning • Instructie adviseurs waterkeringen • Verordeningskwartet (waterschapsverordening, legger, beleid- & algemene regels).
2	Er is een actueel verordeningskwartet	Ja, deels..	Het waterschap beschikt over een actueel verordeningskwartet. Voor het actueel houden van het verordeningskwartet is een proces ingericht. Uitvoering van gewenste updates verloopt stroef en verdient aandacht.
3	We nemen besluiten (aanvraag, considerans, voorschriften)	Ja	Besluiten worden vastgelegd in watervergunningen en getoetst op handhaafbaarheid en geborgd in Djuma. Tevens vindt de registratie met bijwoonmomenten ook plaats in Djuma.
4	We borgen onze besluiten in een systeem	Ja	Zie voorgaand punt, de registratie vindt plaats in ons zaakstelsel - Djuma. Onze inspecteurs en handhavers hebben tevens een mobiele app waarin zij de vergunning in het veld kunnen bekijken. De app ontsluit de informatie uit Djuma.

Uitvoering (basiseisen Zorgplicht)

	Basiseis	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Activiteiten van derden of de eigen organisatie op, aan of nabij een primaire waterkering zijn gereguleerd via algemene verordeningvoorschriften, het projectbesluit Omgevingswet ofwel door middel van een vergunning.	ja	Er is een Waterschapsverordening met bepalingen en regels tav activiteiten derden en eigen werk Regulering via vergunningen vindt plaats voor de in de Verordening opgenomen activiteiten en werkzaamheden. De vergunningen worden gearchiveerd in Djuma
2	Toegestane activiteiten, die melding plichtig of vergunning plichtig zijn, zijn eenduidig gedocumenteerd.	Ja	Activiteiten waarvoor meldingsplicht of vergunningplicht geldt en die vergund zijn (of vastgelegd als melding), worden gedocumenteerd in Djuma. Het zaaktype in Djuma maakt onderscheid tussen melding en vergunning. Tevens worden vooroverleggen in Djuma geregistreerd en gearchiveerd om deze later overzichtelijk te kunnen koppelen aan een aanvraag.
3	Bij vergunningen zijn voorschriften gesteld om de veiligheid van de primaire waterkeringen te borgen.	Ja	Per activiteit worden specifieke voorschriften opgenomen (Format vergunningverlening). Deze voorschriften zijn gekoppeld aan de risicoanalyse. Voor de belangrijkste voorschriften wordt in de considerans, die onderdeel uitmaakt van de vergunning, beschreven waarvoor ze zijn opgenomen (afdekken risico's binnen de hoofdcriteria veiligheid, uitbreidbaarheid, onderhoudbaarheid en inspecteerbaarheid van de waterkering). Voor de overwegingen, het hart van de vergunning, worden door de adviseurs waterveiligheid een adviesvoorzet gegeven. We werken met sjablonen voor vergunningverlening, hierin zijn voorschriften opgenomen. Adviseurs kunnen gemakkelijk binnen Djuma vinkjes plaatsen bij de relevante voorschriften. Op die manier kan er eenduidig en navolgbaar geadviseerd worden. De voorschriften in 2025 (voor het overgrote deel) geactualiseerd en in 2026 worden ze omgezet naar B1 taalgebruik.
4	Voorschriften voor werken op, aan of nabij de primaire waterkering worden op handhaafbaarheid getoetst.	Ja	De toets op handhaafbaarheid is in verschillende stappen geborgd in instructies, die horen bij de rollen binnen het proces vergunningverlening. Er wordt gewerkt met standaardvoorschriften, die eenmalig op handhaafbaarheid zijn getoetst. Aanvullend vinden steekproefsgewijs collegiale toetsen plaats binnen de unit W&V, team dagelijks beheer. De uitvoering van de toets op handhaafbaarheid ligt bij Toezicht en Handhaving, de vergunningverlener schat middels een risicoanalyse in of er een aanvullende handhaafbaarheid toets uitgevoerd moet worden. De vergunning wordt aan het einde van het proces getoetst allereerst door een collega vergunningverlener (inhoudelijk) en vervolgens nog door een jurist (juridisch).
5	Het proces van het toestaan via de waterschapsverordening of via een vergunning wordt periodiek geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.	Ja	Er worden jaarlijks een jaarverslag VTH en een Handhavings- en Vergunningenuitvoeringsprogramma (HUP en VUP) opgesteld. Hierin wordt ook de evaluatie vastgelegd. De Omgevingswet zorgde ervoor dat intern een Vergunning Eigen Dienst (VED) moest worden verleend. In 2024 en 2025 zijn de basistaken geïnformeerd over de nut en noodzaak. Hiervoor blijven we aandacht houden en in overleg met de verschillende basistaken.

Factsheet 10: Toezicht en handhaving

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht op basis van een afwegingskader (risicoanalyse)	Ja	Het proces toezicht houden en handhaven is PDCA ingericht. Het toezicht wordt gehouden op basis van een risicoanalyse van de activiteiten waarvoor vergunning wordt verleend. Hierbij worden de volgende procedures en instructies toegepast: <ul style="list-style-type: none"> • Procedure toezicht en bestuursrechtelijke handhaving Omgevingswet • Procedure strafrechtelijke handhaving Omgevingswet • Diverse instructies bij genoemde procedures en/of opgestelde toezichtplannen. • Warme overdracht Vergunningverlening – Toezicht
2	Resultaten van TH-activiteiten worden vastgelegd, geïnterpreteerd en er wordt gevolg gegeven aan de waarnemingen	Ja	Er wordt gewerkt in Djuma. Zowel de 1e mondeling aanzegging (door inspecteurs) als vervolgacties worden daarin geregistreerd (workflow met bijbehorende termijnen is geborgd). Eerste lijn toezicht en handhaving in Djuma vastgelegd, middels de app kan in het veld direct gewerkt worden.
3	Er is een vastgesteld handavingsplan en er wordt aantoonbaar gewerkt volgens dit plan	Ja	We werken aantoonbaar volgens de volgende documenten: <ul style="list-style-type: none"> • Nota integraal watertoezicht 2022-2027 • Handavingsuitvoeringsprogramma (HUP) • Toezichtsplannen • Jaarverslag VTH Er wordt gewerkt middels vooraf geschreven toezicht- en handavingsplannen. Deze zijn geschreven speciaal voor grote projecten (bijv. Via 15, Pannerden - Westervoort, Rijnkade en Den Elterweg – Zutphen).
4	Er worden aantoonbaar besluiten (aanvraag, considerans, voorschriften) genomen	Ja	Besluiten worden vastgelegd in Omgevingsvergunning wateractiviteit en aantoonbaar getoetst op handhaafbaarheid en geborgd in Djuma, wat zeer grondig gebeurt. De zoekmachine – MLO - helpt bij het terugzoeken van oude vergunningen, welke in meerdere systemen staan. MLO kan al deze systemen doorzoeken.
5	Genomen besluiten worden geborgd in een systeem	Ja	Zie voorgaande punt - zaaksysteem Djuma.

Uitvoering (basiseisen Zorgplicht)

	Basiseis	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Toezicht wordt uitgevoerd op basis van het toezichtplan gericht op a. gemelde en vergunde activiteiten (zowel 'tijdens de bouw' als daarna) b. 'illegale' activiteiten	Ja	Beide activiteiten zijn beschreven in het Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) en de Toezichtplannen. Het HUP wordt jaarlijks geactualiseerd. De toezichtplannen worden geactualiseerd als daar noodzaak toe is. 1e lijns toezicht op illegale activiteiten worden voor de inspecteurs, uitvoerders en servicemedewerkers bekeken en gemeld in de 'mobiel toezicht' app en Djuma.
2	De toezichthouder beschikt in de taakuitvoering over de volledige vergunning of melding	Ja	De app 'mobiel toezicht' geeft in Djuma én Sharepoint (oude vergunningen) inzicht in alle vergunningen en bijbehorende specifieke voorschriften. De toezichthouders beschikken hierover in het veld en kunnen daarmee alle documenten inzien.
3	Bij geconstateerde overtreding van voorschriften en in geval van illegale activiteiten wordt opgetreden conform de eigen handhavingsstrategie	Ja	Bij toezicht en handhaving wordt gewerkt volgens het handhavingsuitvoeringsprogramma en de landelijke handhavingsstrategie. Registratie vindt plaats in Djuma. Binnen Djuma is een afgeschermd omgeving ingericht voor strafrechtelijke zaken i.v.m. AVG. Relevante documenten: <ul style="list-style-type: none"> • Procedure toezicht en bestuursrechtelijke handhaving Omgevingswet • Procedure strafrechtelijke handhaving Omgevingswet • Diverse instructies bij genoemde procedures
4	Alle resultaten van toezicht en handhaving worden eenduidig gedocumenteerd	Ja	Registratie en documentatie van 1e lijncontrole van de verleende Omgevingsvergunning wateractiviteit en verordeningovertredingen worden geregistreerd in de app 'mobiel toezicht' + Djuma. Registratie van meldingszaken, vergunningszaken, toezichts- en handhavingszaken vinden plaats in Djuma.
5	Het proces van toezicht en handhaving wordt geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld	Ja	Met behulp van een jaarverslag wordt er geëvalueerd, bijstelling vindt, waar nodig, plaats in het handhavingsuitvoeringsprogramma. We gebruiken een risicomodel om meer risico-gestuurd toezicht te houden en te handhaven.

Bijzonderheden

In 2025 zijn:

111 controles (exclusief de controles vanuit de eerste lijn toezicht van de inspecteurs) uitgevoerd.

Er zijn 228 vergunningen verleend (214 op primaire waterkeringen, 8 op regionale waterkeringen en 6 op zomerkades)

In 60 gevallen is daarbij geconstateerd dat voorschriften niet (goed) werden nageleefd. Er zijn 14 LOD (last onder dwangsom) opgelegd.

Het naleefgedrag is daarmee 46%. Vergeleken met 2024 is het naleefgedrag lager (van 71% naar 46%).

Dit komt doordat dijkinspecteurs in het veld meer overtredingen hebben geconstateerd en deze actief hebben doorgezet naar toezicht. Hierdoor is het aantal geregistreerde overtredingen relatief hoog. Daarnaast is extra gecontroleerd om de terrassen op de Rijnkade in Arnhem te legaliseren. Door onder andere het versturen van meer waarschuwingsbrieven en vooraankondigingen van een last onder dwangsom.

Andere zaken die in de praktijk soms misgaan zijn bijvoorbeeld het niet doorgeven van de start- of gereed meldingen, naast het niet aanvragen van een vergunning mede door de aangepaste beschermingszone, enkele gevallen ook het niet aanvragen van een VOD (vergunning eigen dienst). Door vergunninghouders hierop aan te spreken willen we het toezicht op de juiste momenten tijdens de uitvoering en afronding van werkzaamheden verbeteren. In alle gevallen is de vergunninghouder schriftelijk gewaarschuwd dmv een handhavingsbrief.

Naast de bovenstaande controles zijn er 87 1^e lijn controles/surveillance uitgevoerd op de keringen vanuit V&H waar van uit geen bestuursrechtelijke zaak is aangemaakt door de toezichthouders (V&H). Daarnaast zijn de twee toezichthouders/inspecteurs van W&V fulltime voor toezicht ingezet.

Er is gewerkt aan een betere, warme overdracht vanuit vergunningverlening richting toezichthouders en handhavers. In 2026 zal verdere aandacht voor verbetering worden besteed om dit structureler verder uit te bouwen in de bestaande processen en het inwerken van nieuwe collega's

Factsheet 11: Bedienen waterkerende kunstwerken

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht op basis van een afwegingskader (risicoanalyse)	Ja	Er is een KAM-procedure “Bedienen waterkerende kunstwerken bij stijgende waterstanden” ingericht. Hierin zijn de PDCA stappen opgenomen. Alle procedures krijgen een update in het kader van de organisatieontwikkeling. Hierbij worden de volgende procedures en instructies toegepast: <ul style="list-style-type: none"> • Instructie bedienen waterkerende kunstwerken • Procedure voorbereiden dijkbewakingsorganisatie • Procedure bedienen waterkerende kunstwerken • Storings- en bedieningsvoorschriften NB. Aandacht moet blijven bestaan voor het actueel houden van de procedures
2	Er zijn sluitingsprotocollen opgesteld voor het sluiten van de kunstwerken	Ja	Voor alle kunstwerken inclusief coupures is een sluitingsprotocol opgesteld. Er is in het kader van de dijkversterking Rijnkade Arnhem een nieuw waterkerend kunstwerk gebouwd, namelijk de uitstroom van de Jansbeek. Het sluitingsprotocol wordt hiervoor opgesteld.
3	Er zijn bedieningsvoorschriften opgesteld voor het sluiten van de kunstwerken	Ja	De bedieningsvoorschriften maken onderdeel uit van de sluitingsprotocollen. Zie vorig punt.
4	Er is een draaiboek voor het hoogwaterseizoen, waarin de sluiting van de kunstwerken is opgenomen	Ja	Alle kunstwerken, inclusief coupures, zijn opgenomen in de “Actieposter hoog buitenwater”. Per kunstwerk is de bijbehorende waterstand opgenomen, waarbij het kunstwerk gesloten moet worden.
5	Sluiting van de kunstwerken wordt geregistreerd	Ja	Sluiting van de kunstwerken (incl. Coupures) tijdens een hoogwaterperiode worden geregistreerd in het document “Actieposter hoog buitenwater”. Proefsluitingen van de kunstwerken (incl. Coupures) worden geregistreerd in de “Planning sluitingen” en EAM.

Uitvoering (basiseisen Zorgplicht)

	Basiseis	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het sluiten van de waterkerende kunstwerken bij hoog water vindt plaats volgens het daarvoor geldende protocol.	Ja	Alle kunstwerken, inclusief coupures, zijn opgenomen in het document "Actieposter hoog buitenwater". Per kunstwerk is de bijbehorende waterstand opgenomen, waarbij het kunstwerk gesloten moet worden. Sluiting van coupures vindt plaats volgens de sluitingsprotocollen.
2	Er zijn voldoende functionarissen die de sluiting conform protocol kunnen uitvoeren.	Ja	Voor het oefenen van de sluiting van coupures worden per sluiting de benodigde functionarissen ingepland om de sluiting conform het protocol te kunnen uitvoeren. De sluiting van de kunstwerken wordt ten tijde van verhoogde rivierwaterstanden uitgevoerd door het team Onderhoud, inspectie en bediening. Kennis en ervaring wordt geborgd tijdens de jaarlijkse oefensluitingen. Uitvoerders hebben er aandacht voor om steeds verschillende mensen te betrekken zodat de kennis intern verspreid wordt. Voor kunstwerken anders dan coupures wordt gezorgd dat servicemedewerkers elkaars werkorders kunnen overnemen.
3	Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt eenduidig gedocumenteerd	Ja	Sluiting van de kunstwerken tijdens een hoogwaterperiode wordt geregistreerd in het document "Actieposter hoog buitenwater". Sluiting van kunstwerken bij reguliere werkzaamheden en proefsluitingen wordt geregistreerd in de "Planning sluitingen" en EAM.
4	Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt periodiek voor het technisch functioneren beproefd en het sluitproces wordt geoefend conform de daarvoor geldende plannen en/of protocollen.	Ja	Coupures worden periodiek gesloten volgens vooraf opgestelde planning en sluitingsprotocollen. Van overige kunstwerken wordt het functioneren van waterkerende middelen getest bij het geplande inspectie en onderhoud van het kunstwerk. De planning hiervoor is per individueel kunstwerkniveau opgenomen in het onderhoudsmanagementsysteem (Infor-EAM).
5	Oefeningen en sluitingen bij hoog water worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot aanpassing van de in het protocol beschreven werkwijze.	Ja	Oefeningen (testsluiting) maakt onderdeel uit van inspectie. De resultaten worden geborgd in Infor-EAM. Bijzonderheden mbt de sluiting van de kunstwerken bij hoogwater worden geregistreerd in de actieposter hoog buitenwater icm aandachtspunten hoog buitenwater. Waar nodig worden protocollen en werkinstructies bijgesteld en worden vervolgoorders gegeven voor onderhoud. Bij het sluiten van de coupures is telkens één medewerker verantwoordelijk voor het proces en het sluitprotocol. Na het sluiten worden de sluitprotocollen geëvalueerd en waar nodig aangepast.

Factsheet 12: Crisisbeheersing

Inrichting (Kader Zorgplicht)

	Eis kader Zorgplicht	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Het proces is PDCA ingericht op basis van een afwegingskader (risicoanalyse)	Ja	Het proces crisisbeheersing is PDCA ingericht en te vinden op intranet. Relevante documenten: <ul style="list-style-type: none"> • Procedure crisiscoördinatie • Procedure voorbereiden dijkbewakingsorganisatie • Risicoanalyse, als onderdeel van het Crisisplan Waterschap Rijn en IJssel
2	Er is een actueel crisisorganisatieplan	Ja	Crisisplan Waterschap Rijn en IJssel (zie PDCA). Hierin staat beschreven hoe waterschap Rijn en IJssel de crisisorganisatie heeft ingericht.
3	Er is een actueel crisisbestrijdingsplan	Ja	In het crisisbestrijdingsplan (CBP) hoog buitenwater (relevant crisisbestrijdingsplan i.h.k.v. Zorgplicht) staat o.a. beschreven hoe de proceseigenaar optreedt bij crisis opschalingen en de inzet van de Dijkbewakingsorganisatie. Deze informatie staat op intranet en de crisisapp (offline beschikbaar) en is goed ontsloten.
4	Er is een actueel draaiboek hoogwater	Ja	De reguliere acties, gerelateerd aan de waterstand bij Lobith, zijn opgenomen in het 'Werkdocument Acties in relatie tot waterstand Lobith'. Aanvalsplannen, voor dijkvakken die niet aan de norm voldoen, zijn daar waar zinvol afgestemd op de resultaten van de wettelijke beoordeling. Jaarlijks wordt het veiligheidsbeeld voor het komende hoogwaterseizoen gemaakt en gedeeld met spilfunctionarissen. Genoemde documenten worden jaarlijks geüpdatet.
5	Calamiteiten worden geëvalueerd	Ja	Elke crisis wordt geëvalueerd. Ook oefeningen worden geëvalueerd. Uit deze evaluaties trekt waterschap Rijn en IJssel lering en vertaalt deze leer c.q. verbeterpunten naar o.a. planvorming. Evaluatieverslagen staan op intranet. Ook de evaluatie is vastgelegd in de procedure 'Coördinatie Crisis'.

Uitvoering (basiseisen Zorgplicht)

	Basiseis	Eis voldaan	Onderbouwing
1	Periodiek wordt de aanwezigheid en de staat van onderhoud van de noodvoorzieningen gecontroleerd.	Ja	De aanwezigheid en kwaliteit van de noodmaterialen (ten behoeve van het herstelteam) wordt jaarlijks geïnventariseerd.
2	Er wordt opgeleid, getraind en geoefend volgens een OTO-plan (Opleiden, Trainen en Oefenen).	Ja	Medewerkers van waterschap Rijn en IJssel worden opgeleid, getraind en geoefend op basis van een OTO-plan voor de DBO en op basis van een OTO-plan voor crisisfunctionarissen. Beide plannen moeten in 2026 worden geactualiseerd/geüpdatet. De OTO-plannen worden vervolgens weer ontsloten op intranet. Wel is er op basis van de

			oefening eind vorig jaar een draaiboek met oefendoelen voor de aanstaande oefening opgesteld. Daarnaast wordt er dit jaar een E-learning opgesteld waarin andere oefendoelen dan degenen die je in een reguliere oefening kunt vatten, ondervangen, zoals bijvoorbeeld overdracht van gebiedskennis. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een studiegids waarin opleidingen en trainingen worden aangeboden voor medewerkers met een rol in de crisisorganisatie. Deze studiegids en bijbehorende opleidingen en trainingen wordt aangeboden in het samenwerkingsverband Platform Crisisbeheersing Waterschappen Midden Nederland (PCWMN) wat bestaat uit 7 waterschappen waaronder WRIJ. De studiegids en het aanbod zijn voor dit schrijven reeds geactualiseerd.
3	Oefeningen en/of crises worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot geactualiseerde plannen en/of werkinstructies.	Ja	Oefeningen en crises worden geëvalueerd, zoals ook beschreven in het crisisplan en in de procedure 'Coördinatie crisis'. Aanbevelingen en acties worden belegd bij de betreffende proceseigenaar/basistaak.

Toelichting

Wij sturen op dit onderwerp middels het Regieteam Crisis Hoogwater. Dit team verbetert de tactische inzet tijdens hoogwater. De thema's van het regieteam zijn:

- Thema 1: Rolverdeling tijdens hoogwater in 2024 is dit thema afgerond. Jaarlijks komt het onderwerp terug in de pre Hoogwatersessie
- Thema 2: Informatie binnen/buiten à hier is in 2025 invulling gegeven.
- Thema 3: Lange termijn DBO
- Thema 4: Planvorming
 - à In 2025 is een bekrammingsmethode voor vers grondwerk geïntroduceerd.
 - à De nieuwe organisatiestructuur is uitgewerkt voor crisisbeheersing hoogwater.

Jaarlijks bespreken we het veiligheidsbeeld tussen de uitvoerders, inspecteurs en specialisten waterkeringen. Ook zorgen we dat de dijkbewakingsorganisatie (DBO) jaarlijks wordt opgeleid, getraind en geoefend. De DBO bestaat uit eigen personeel. Bij extreem hoogwater beschikken we over:

- 166 mensen voor de dijkbewaking.
- In 2025 hebben 135 collega's meegedaan aan de oefening.
- In 2025 zijn 37 nieuwe collega's toegevoegd aan de DBO. Deze collega's is een basiscursus DBO aangeboden.

Naast de dijkbewakingsorganisatie worden medewerkers met een crisisrol (dus actief in de crisisorganisatie) opgeleid, getraind en geoefend op basis van het OTO plan crisisbeheersing. Dit zijn deels monodisciplinaire activiteiten (alleen WRIJ) en deel multidisciplinaire activiteiten (samen met crisispartners). Deze organiseren we zelfstandig of bijvoorbeeld in PCWMN-verband.

De aanvalsplannen voor primaire waterkeringen zijn gerichte maatregelen om de veiligheid van de dijk te vergroten. Aanvalsplannen zijn gemaakt voor dijkvakken die niet aan de norm voldoen volgens de beoordeling. We hebben vastgesteld dat voor 24,7 km van de primaire waterkeringen aanvalsplannen nodig zijn. Voor alle locaties van 48-1, 48-2, 49-1, 49-2 en 50-1 zijn de aanvalsplannen klaar, en voor één van de twee locaties in 47-1. Dit is 23,8km (96%). Voor de dijkvakken die nog moeten, doen we onderzoek. We hebben het totaal aantal benodigde km's beperkt door nieuwe kennis (eerder circa 35km). In 2025 hebben we onderzocht hoe we de aanvalsplannen kunnen koppelen aan continu inzicht.

We hebben hoogwateractieplannen voor projecten met vers grondwerk zoals Noorderhaven en Pardijs.